

Informacja o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu nizańskiego w 2017r.

Nisko, luty 2018

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu raport o stanie sanitarno – epidemiologicznym powiatu niżańskiego za rok 2017. Przygotowany dokument informuje o wykonanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną zadaniach i podejmowanych działaniach przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nisku, które gwarantują mieszkańcom bezpieczeństwo sanitarne.

Zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego są niezwykle zróżnicowane, zmienne i nieprzewidywalne, obejmują skutki klęsk żywiołowych, wystąpienia epidemii, a także pojawienie się nowych zagrożeń jak środki zastępcze zwane dopalaczami.

Działania Inspekcji Sanitarnej wynikają z ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2017r., poz. 1261, z późn.zm.) i dotyczą ochrony zdrowia publicznego poprzez dążenie do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych, identyfikację i szacowanie skali zagrożeń, inicjowanie i organizowanie skoordynowanego nadzoru i kontroli, zapobiegania zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym, zachowanie i umacnianie zdrowia społeczeństwa poprzez kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań.

Realizację zadań prowadzono w oparciu o plany pracy uwzględniając szacunek ryzyka oraz wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego i Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Znaczną część działań stanowiły też interwencje i „działania akcyjne” nieplanowane, wynikające z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

W oparciu o przedstawione informacje można stwierdzić że stan sanitarny w naszym powiecie ulega systematycznej poprawie i w 2017 r. był dobry. Podczas realizacji ustawowych zadań stwierdzamy w niektórych obszarach negatywnego zjawiska, które wymagają dalszego monitorowania i analizowania sytuacji, w celu ograniczenia do minimum niepożądanych skutków.

Dziękuję za współpracę organom samorządowym, inspekcjom, Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, Komendzie Powiatowej Policji oraz mediom. Współpraca ta w znaczący sposób wpływa na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie poprawy zdrowia publicznego mieszkańców powiatu niżańskiego.

Mam nadzieję, że raport przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna, podniesienia świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego trybu życia oraz zrozumienia wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.

Realizując zasadę pełnego dostępu opinii publicznej do informacji dotyczącej bezpieczeństwa sanitarnego, pełny tekst raportu mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej PSSE w Nisku. www.pssenisko.com.pl

Z wyrazami szacunku,

*Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Nisku*

lek. med. Maria Budkowska

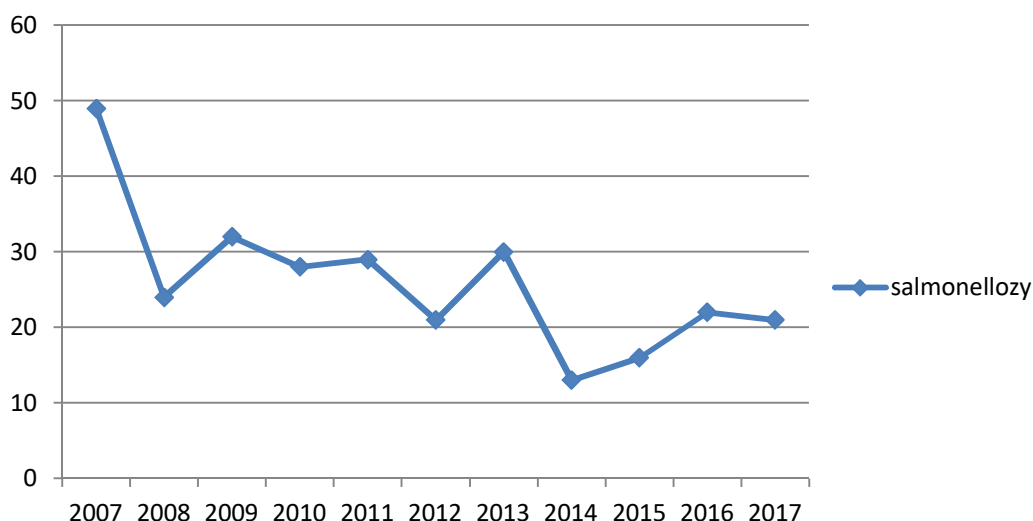
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Opracowanie przedstawia dane dotyczące kształtowania się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych na terenie powiatu nizańskiego w odniesieniu do roku 2016.

Na podstawie zgłoszeń przypadków zachorowań, zakażeń i zatruc wpływających do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku z podmiotów leczniczych prowadzona jest rejestracja chorób zakaźnych pozwalająca na bieżący monitoring i ocenę sytuacji epidemiologicznej w powiecie oraz wczesne podejmowanie ewentualnych działań przeciwepidemicznych.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie nizańskim w 2017 roku w porównaniu do poprzedniego roku przedstawiała się następująco:

Odnotowano niewielki spadek zachorowań na salmonellozy 21/22 (podobnie jak w latach ubiegłych dominował szczep **Salmonella enteritidis**),

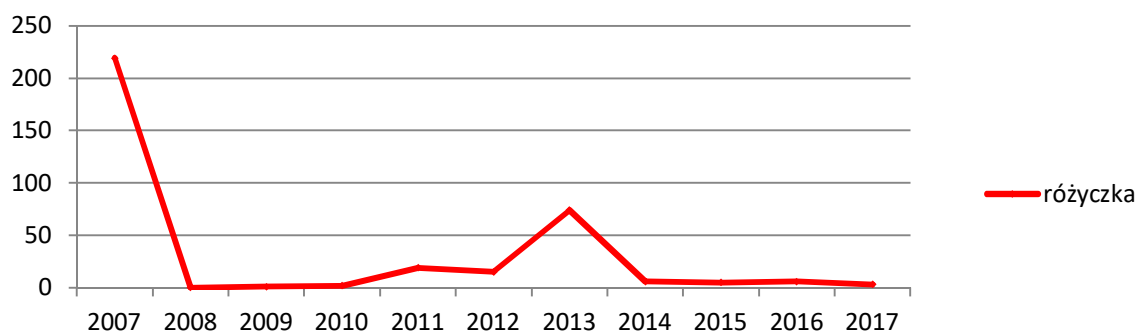
Zaobserwowano spadek zachorowań na:

- biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO 96/112, w tym u dzieci do lat dwóch 24/42,
- wirusowe zakażenia jelitowe 63/10, w tym u dzieci do lat dwóch 37/4,
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe 9/17, w tym u dzieci u lat dwóch 3/7.

Zaobserwowano również spadek zachorowań na gruźlicę 8/16, zapalenie opon mózgowych 1/2 oraz ilości nosicieli salmonelli 5/7.

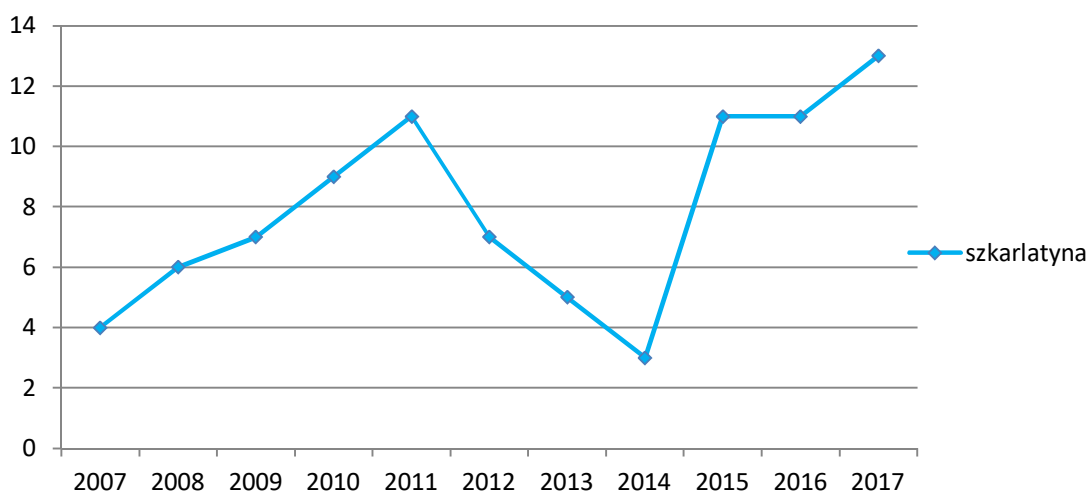
Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego:

W porównaniu do 2016r. nastąpił niewielki spadek liczby zachorowań na **różyczkę (3/6)**.

Zaobserwowano duży wzrost zachorowań na **ospę wietrzną (492)**, w roku poprzednim dla porównania było to 294 przypadki.

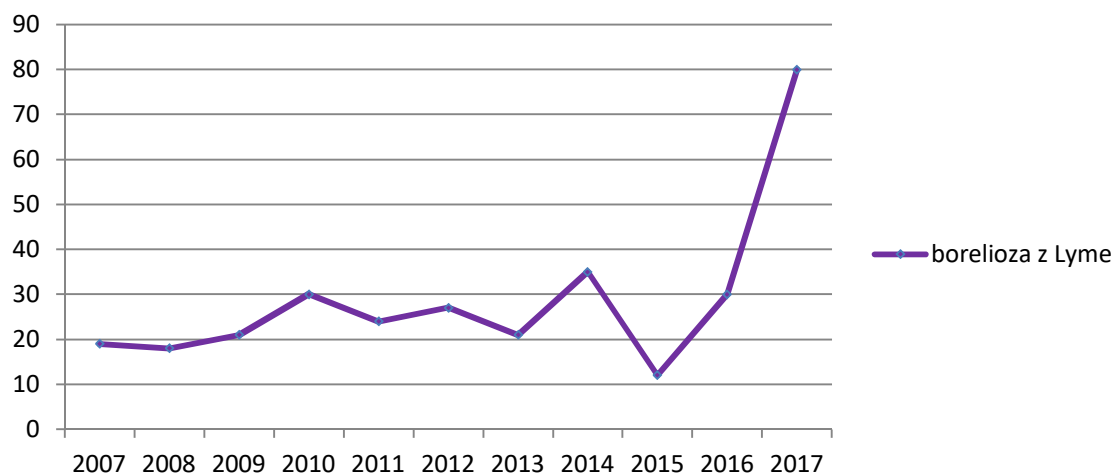
Zarejestrowano wzrost zachorowania na **płonicę (szkarlatyna) – 13/11 i różę 8/4**.

W analizowanym okresie sprawozdawczym odnotowano niewielki spadek zachorowań na **świnkę (nagminne zapalenie przyusznic) (2017r. – 2, 2016-3)**.

Choroby odzwierzęce

Znacznemu zwiększeniu uległa liczba zachorowań na boreliozę (80) w stosunku do roku poprzedniego kiedy to opracowano 30 zgłoszeń zachorowań po ukąszeniach kleszczy.

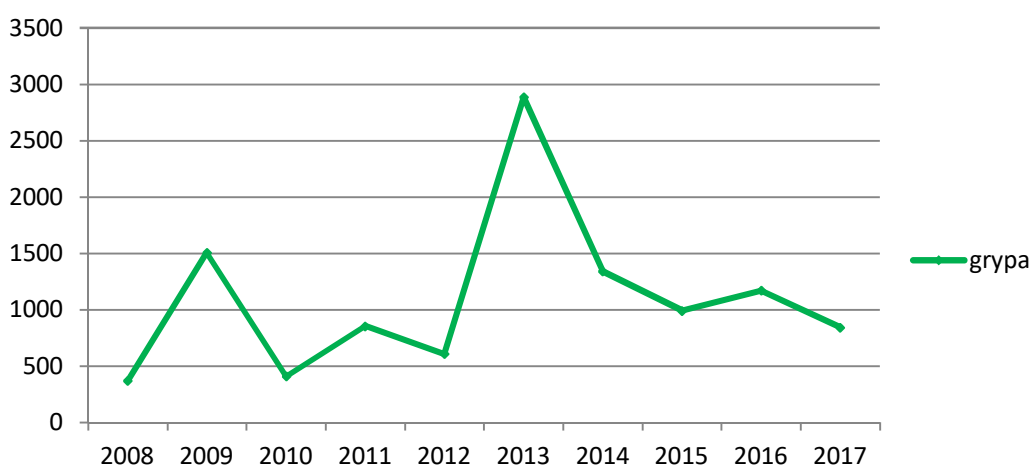

Innym ważnym problemem pozostają nadal pokąsania przez zwierzęta (wałęsające się, bezpańskie), po których konieczne jest podejmowanie szczepień przeciw wścieklicznie. W roku 2017 liczba osób poddanych szczepieniom przeciwko wścieklicznie po **pokąsaniu przez zwierzęta** wynosiła 23 (psy - 16, kot -3, wiewiórka – 1, nietoperz – 3).

Ogółem zgłoszono i opracowano **139** przypadków pokąsań przez zwierzęta.

Zachorowania na grypę

W 2017 roku odnotowano spadek zachorowań na grypę, zachorowania grypopodobne oraz ostre zakażenia dróg oddechowych. Zarejestrowano **844** zachorowań, natomiast w 2016 roku było **1170** zgłoszonych przypadków.

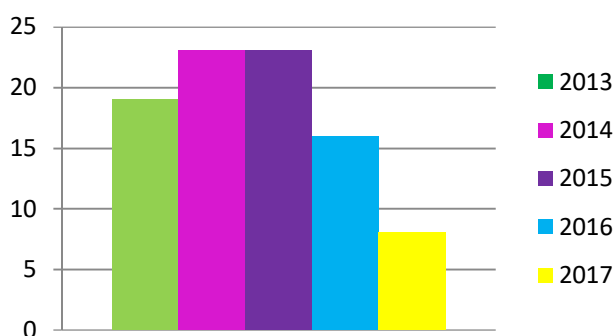

Kontynuowano nadal działania w ramach nadzoru epidemiologiczno-wirusologicznego nad grypą opartego na systemie SENTINEL, którego głównym celem jest pobieranie od pacjentów podejrzanych o zachorowanie na grypę materiału do badań

wirusologicznych. W nadzorze SENTINEL w 2016 roku uczestniczył 1 podmiot leczniczy - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zarzeczcu przy ul. Mickiewicza 46. Pobrano do badania 1 wymaz od osoby chorej, z którego nie wyizolowano wirusa grypy.

Zachorowania na gruźlicę

W 2017 roku z terenu powiatu nizańskiego zgłoszono **8** zachorowań na gruźlicę. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych. W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami nadzorem objęto osoby pozostające w kontakcie wysokiego ryzyka z osobami chorymi na gruźlicę.

Zakażenia krwiopochodne

Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń krwiopochodnych ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich.

Liczba przypadków rozpoznanych jako wirusowe zapalenie wątroby typu B wynosiła 4 w 2017r. (2 w 2016r.). Odnotowano pojedyncze zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu C.

W roku 2017 opracowano 422 ogniska chorób zakaźnych oraz pobrano 240 wymazów od osób ze styczności, nosicieli i ozdowieńców. Prowadzono również dochodzenie epidemiologiczne dot. zachorowań na WZW A u ucznia RCEZ w Nisku. Dochodzeniem objęto 124 osoby, które miały kontakt z chorym. Wydano jedną decyzję o poddaniu się izolacji oraz dwie decyzje o poddaniu się kwarantannie. Badaniami objęto 33 wychowanków zamieszkałych w internacie.

Poniżej w tabeli przedstawiono choroby zakaźne rejestrowane w 2017r. na terenie powiatu nizańskiego w zestawieniu z rokiem poprzednim. Uwzględniono wskaźnik zapadalności na w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców.

Jednostka chorobowa	Ilość zachorowań			
	Rok 2017	Współczynnik zapadalności	Rok 2016	Współczynnik zapadalności
Salmonellozy - pozajelitowe	21	31,22	22	32,69
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem	-	-	2	2,97
w tym u dzieci do lat 2	9	13,38	17	25,26
Wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	3	-	7	-
w tym u dzieci do lat 2	63	93,65	10	14,86
Biegunki i zap. żołąd.-jelitowe BNO ogółem	37	-	4	-
w tym u dzieci do lat 2	96	142,70	112	166,41
Krzusiec	24	-	42	-
Szkarlatyna	-	-	2	2,97
Róża	13	19,32	11	16,34
Borelioza z Lyme	8	11,89	4	5,94
Pokąsania przez zwierzęta (osoby szczep. p/wściekliznie)	80	118,92	30	44,57
Ospa wietrzna	23	34,19	16	23,77
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	492	731,36	294	436,82
WZW typu C	4	5,95	2	2,97
Różyczka	1	1,49	2	2,97
Świnka	3	4,46	6	8,91
Zapalenie opon mózgowych	2	2,97	3	4,46
Zapalenie mózgu nieokreślone i wirusowe	1	1,49	2	2,97
Grypa	-	-	2	2,97
Grypa typu A	844	1254,61	1170	1738,38
Grypa typu B	-	-	7	10,40
Nowo wykryte zakażenia HIV	-	-	2	2,97
Rzeżączka	-	-	3	4,46
Kiła	1	1,49	-	-
Gruźlica	1	1,49	-	-
Nosiciele salmonellozy	8	11,89	16	23,77
Malaria	5	7,43	7	10,40
Zatrucie grzybami	-	-	1	1,49
	-	-	4	5,94

Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu nizańskiego w 2017 roku kształtowała się korzystnie. W przypadku większości jednostek chorobowych zapadalność utrzymywała się na poziomie zbliżonym do 2016 roku.

Szczepienia ochronne

Najważniejszym celem zdrowotnym szczepień ochronnych jest zapobieganie określonemu zakażeniu lub chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby lub populacji. Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest głównie w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych przeprowadzono 43 kontrole w 19 podmiotach leczniczych świadczących usługi medyczne. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan uodpornienia utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Ocena placówek służby zdrowia za 2017r.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku znajduje się ogółem 113 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym przez:

podmioty lecznicze całodobowe świadczenia zdrowotne

-szpital (zakres szczepień ochronnych)

- 1

ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie - 31
- zakłady rehabilitacji leczniczej - 10

praktykę zawodową:

- indywidualne praktyki lekarskie ogółem - 37
(w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków – 36)
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem - 10
(w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków – 2)
- indywidualne praktyki pielęgniarek - 16
- grupowe praktyki pielęgniarek - 1
- inne - 7
(ind. praktyki poł. środ. – rodz. – 2, ośrodki badań słuchu - 2,
gab. logopedyczny - 2, prac. protetyczna - 1)

Podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę w placówkach służby zdrowia jest wodociąg sieciowy. Nie uwzględniono w tej ocenie, indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich i pielęgniarskich oraz grupowych praktyk pielęgniarskich z uwagi na brak danych. Na koniec 2017r. nie stwierdzono nieprawidłowości dot. zaopatrzenia w wodę w placówkach służby zdrowia.

Zaopatrzenie punktów poboru w ciepłą bieżącą wodę (temperatura wody ciepłej)

Punkty pobierania próbek wody w obiektach służby zdrowia zaopatrzone są w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Podczas kontroli obiektów zwracano uwagę na stałe utrzymywanie temperatury wody ciepłej powyżej 55°C w instalacjach ciepłej wody, by zapobiec wystąpieniu bakterii Legionella. We wszystkich skontrolowanych obiektach temperatura wody ciepłej utrzymywała się na wymaganym poziomie.

Gospodarka ściekowa

Nieczystości płynne odprowadzane są w większości obiektów do sieci kanalizacyjnej. W pozostałych przypadkach do zbiorników bezodpływowych. Uregulowania za odbiór nieczystości płynnych zawarte są w odpowiednich umowach zawartych z zakładami świadczącymi usługi komunalne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków.

Postępowanie z odpadami komunalnymi

W kontrolowanych placówkach służby zdrowia nie stwierdzono uchybień w zakresie gromadzenia i usuwania nieczystości stałych. Odpady gromadzone są w pojemnikach lub kontenerach usytuowanych na terenie placówek. Odbiór odpadów stałych dokonywany jest przez wyspecjalizowane firmy.

Postępowanie z odpadami medycznymi

Postępowanie z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy, gdzie się je wytwarza, prowadzone jest zgodnie z opracowanymi procedurami uwzględniającymi również oznaczenie miejsca magazynowania odpadów medycznych powstających przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych w miejscu wezwania. Odpady zbierane są w miejscach ich powstawania z uwzględnieniem ich właściwości i sposobu unieszkodliwiania. Odpady zakaźne (z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach) zbierane są do worków foliowych, jednorazowego użycia, koloru czerwonego. Worki te wkładane są w sztywne stelaże lub pojemniki. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach gromadzone są w sztywnych, odpornych na działanie wilgoci pojemnikach jednorazowego użytku. Pojemniki lub worki wypełniane są odpadami do 2/3 objętości i wymieniane na nowe nie rzadziej, niż co 48 godzin. Worki i pojemniki prawidłowo oznakowane. We wszystkich obiektach odpady przechowywane są w przenośnych urządzeniach chłodniczych, przeznaczonych wyłącznie do tego celu, posiadających wewnątrz wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję oraz zabezpieczone są przed dostępem osób nieupoważnionych. Wszystkie placówki mają podpisane umowy na wywóz odpadów medycznych z wyspecjalizowanymi firmami zajmującymi się utylizacją odpadów.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. Odbiór odpadów medycznych odbywa się zgodnie z zawartymi umowami między odbiorcami odpadów a ich wytwórcami.

Postępowanie z bielizną brudną i czystą

Bielizna brudna i czysta gromadzona jest prawidłowo. Bielizna brudna przetrzymywana jest w workach foliowych w wyznaczonych do tego celu i oznakowanych pojemnikach. Bielizna czysta gromadzona w wydzielonych zamykanych szafach. Pranie bielizny odbywa się poza miejscami świadczenia usług medycznych zgodnie z zawartymi umowami. W kontrolowanych placówkach stosowana jest również bielizna jednorazowego użytku.

Rodzaje wentylacji – okresowe czyszczenie (przeгляdy)

W kontrolowanych obiektach służby zdrowia znajduje się wentylacja grawitacyjna oraz mechaniczna włączana automatycznie (sanitariaty). W jednej placówce służby zdrowia zainstalowane są klimatyzatory.

Ocena procedur dezynfekcyjnych w skontrolowanych obiektach

W skontrolowanych podmiotach leczniczych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie procedur dezynfekcyjnych.

Sterylizacja

Do sterylizacji w użyciu jest 32 urządzenia. Są to różnego typu autoklawy w gabinetach stomatologicznych i podmiotach leczniczych. W sposób ciągły prowadzone jest monitorowanie procesów sterylizacji przez użytkowników wskaźnikami chemicznymi (każdy proces) oraz wskaźnikami biologicznymi 1 raz w miesiącu. W 2017r. wydano 2 decyzje dot. unieruchomienia autoklawu.

W 2017 roku stanu sanitarno-technicznego podmiotów leczniczych nie kwestionowano. Sprzęt porządkowy do sprzątania wydzielony i prawidłowo przetrzymywany. Wszystkie pomieszczenia placówek sprzątane i dezynfekowane systematycznie.

WARUNKI HIGIENY ŚRODOWISKA

Główne zadania wykonywane przez komórkę higieny komunalnej nie uległy większym zmianom i stanowiły kontynuację problematyki z lat wcześniejszych.

Potencjalnie największy możliwy negatywny wpływ na zdrowie ludzi miały: jakość wody przeznaczonej do spożycia, warunki świadczenia usług fryzjerskich i kosmetycznych. W 2017 roku kontynuowano kontrole obiektów użyteczności publicznej związanych z kulturą i wypoczynkiem oraz kontrole środków transportu do przewozu osób i zwłok. Ważną dziedziną było rozpatrywanie interwencji od mieszkańców poruszających zdrowotne aspekty uciążliwości środowiskowych. Ogółem komórka higieny komunalnej objęła ewidencją 186 obiektów, z czego przeważająca większość została skontrolowana. Wykonano 203 kontrole i wydano 96 merytorycznych decyzji administracyjnych. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 75 próbek do badań (woda przeznaczona do spożycia oraz piasek z piaskownicy).

ZAOPATRZENIE W WODĘ DO SPOŻYCIA

Największy wodociąg sieciowy, z ujęciami i stacją uzdatniania wody w Nisku, produkował przez większą część roku wodę dobrej jakości. W jednej próbce pobranej w styczniu w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenie mętności. Sytuacja ta była krótkotrwała. Według wyjaśnień producenta wody przyczyną tego stanu rzeczy mogło być zerwanie osadów nagromadzonych w starych odcinkach sieci wodociągowej. W krótkim czasie dokonano płukania głównych odcinków sieci wodociągowej i w ramach kontroli wewnętrznej powtórzono badanie. Sprawozdanie przekazane przez producenta wody, potwierdziło wyeliminowanie stwierdzonego przekroczenia. Ponadto w sierpniu b.r. w wodociągu Nisko wystąpiło zanieczyszczenie mikrobiologiczne. Dotyczyło obecności w wodzie bakterii grupy coli. Wydano decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi oraz zobowiązano producenta wody do doprowadzenia jej jakości do obowiązujących wymagań w zakresie mikrobiologicznym. Decyzja została wydana z rygiorem natychmiastowej wykonalności. Producent wody podjął szybkie działania naprawcze, wynikiem których stwierdzone zanieczyszczenie zostało wyeliminowane. Przyczyny zanieczyszczenia nie ustalono.

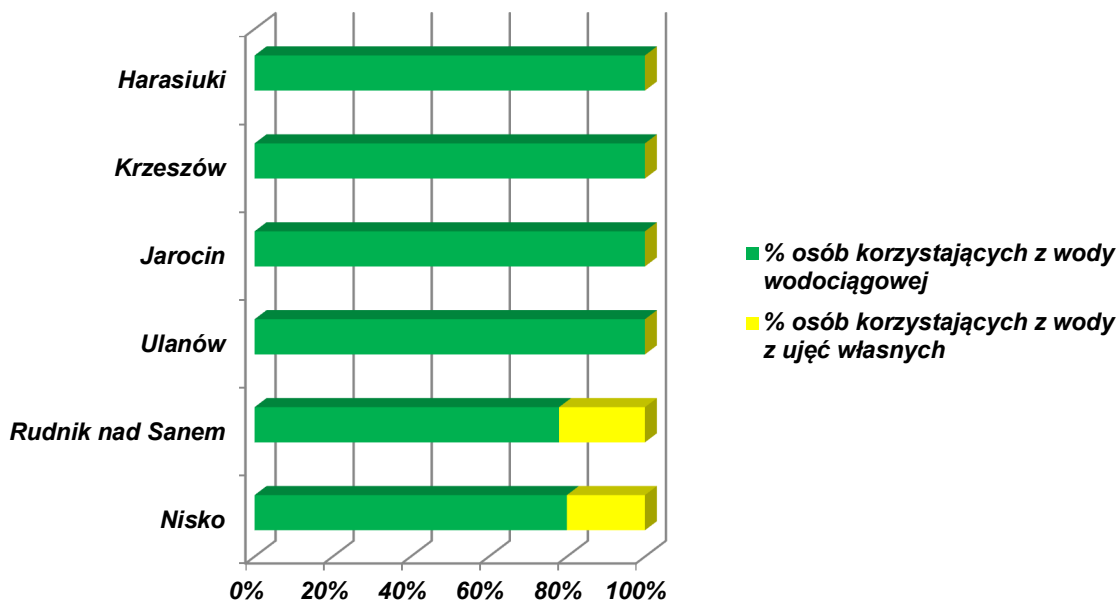
Obszar, na który wodociąg ten dostarcza wodę nie uległ istotnym zmianom. Jest to miasto Nisko oraz przyległe miejscowości: Nowa Wieś, Wolina i Raławice.

Stacja uzdatniania wody w Nisku

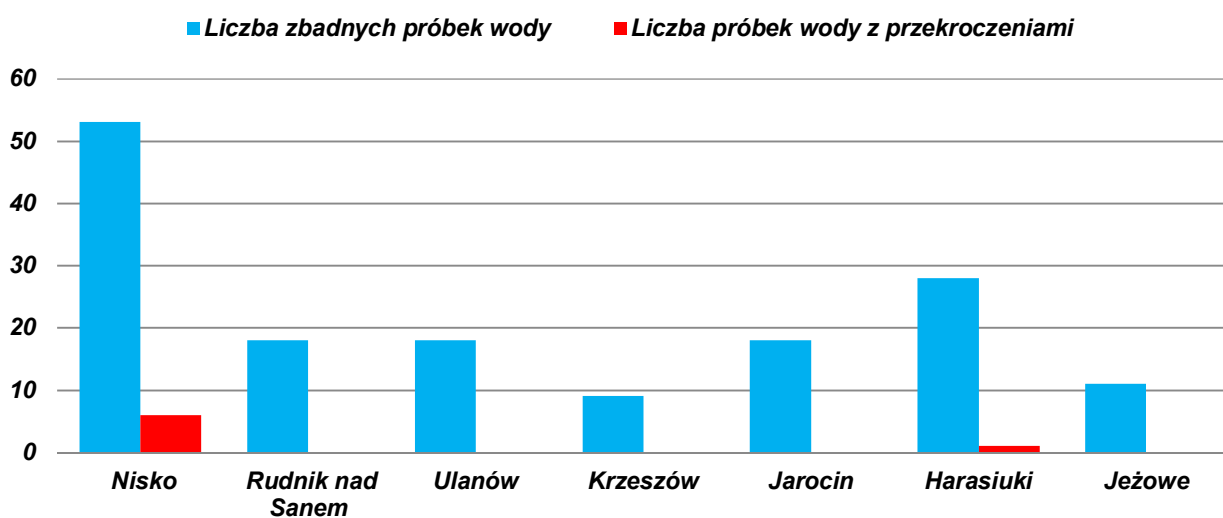
Na pozostałym obszarze powiatu niżańskiego, poza częścią objętą siecią wodociągu Nisko, nadal funkcjonowało 12 mniejszych komunalnych wodociągów zaopatrzenia zbiorowego, oraz jeden wodociąg lokalny zaopatrujący Niepubliczne Przedszkole „Żaczek” w Nisku.

Na ogólną liczbę ok. 67 tys. mieszkańców powiatu wg danych otrzymanych z organów samorządowych z wodociągów sieciowych korzysta ok. 62 tys. t.j. powyżej 90% mieszkających w powiecie.

Stopień zwodociągowania poszczególnych gmin

Biorąc pod uwagę badania prowadzone przez Inspekcję Sanitarną oraz badania w ramach kontroli wewnętrznej wykonywane przez wszystkich producentów wody, stwierdza się, iż w dłuższych okresach nie występowały pogorszenia jakości wody dostarczanej mieszkańcom. Pojedyncze przekroczenia glinu wystąpiły na 2 wodociągach: w Sierakowie i Nowosielcu. Wystąpienie tych zanieczyszczeń było krótkotrwałe, działania podjęte przez dostawców wody przyniosły pożądane efekty.

Wyniki badań jakości wody z wodociągów w poszczególnych gminach

Na podstawie stwierdzonych wartości przekroczonych parametrów fizykochemicznych oraz czasu narażenia, można stwierdzić, iż nie spowodowały one istotnego wzrostu ryzyka

zdrowotnego u konsumentów. W przypadku bakterii grupy coli, szybko przeprowadzone działania naprawcze pozwoliły to ryzyko ograniczyć.

Do PPIS w Nisku nie wpłynęły informacje dot. negatywnych skutków zdrowotnych związanych z pogorszeniem jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Poza wodą z wodociągu Nisko na żadnym z wodociągów nie prowadzi się ciągłej dezynfekcji końcowej. Na koniec roku jakość wody ze wszystkich wodociągów zaopatrzenia zbiorowego na terenie powiatu nizańskiego była określona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nisku jako przydatna do spożycia.

BASENY KĄPIELOWE I KĄPIELISKA

Pomimo licznych wystąpień PPIS w Nisku kierowanych do władz samorządowych dotyczących rangi organizowania kąpielisk, do chwili obecnej na terenie powiatu nizańskiego kąpielisko nie powstało.

Utworzone w latach ubiegłych na zbiorniku wodnym w Jarocinie miejsce wykorzystywane do kąpieli „Bajorko” w 2017r. nie funkcjonowało. Powodem tego stanu rzeczy był brak organizatora. PPIS w Nisku nie wydawał bieżących ocen o jakości wody w tym miejscu, a osoby wykorzystujące to miejsce do kąpieli, robiły to na własną odpowiedzialność.

Ponadto w ewidencji PPIS w Nisku ujęto i skontrolowano basen odkryty znajdujący się na terenie ośrodka wypoczynkowego MONO Tennis Camp w Harasiukach, czynny sezonowo. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 1 próbkę wody do badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych, nieprawidłowości nie stwierdzono. Stan techniczny basenu i jego eksploatacja nie budziły zastrzeżeń. Decyzji nie wydano, nie nałożono mandatów karnych. Obiekt oceniony jako dobry.

Mono Tennis Camp w Harasiukach

USŁUGI HOTELARSKIE

W 2017 r. nie zanotowano znaczących uchybień w zakresie bezpieczeństwa korzystania z usług noclegowych. Nadal tylko jeden obiekt jest skategoryzowany – Hotel Galicja w Ulanowie (1 gwiazdka). Pozostałe obiekty nie posiadają kategoryzacji i zgodnie

z ustawą o usługach turystycznych nie mogą używać zastrzeżonych nazw jak hotel, motel, kamping, czy pensjonat. Warunki w pokojach, przyległych lub samodzielnych węzłach higieniczno-sanitarnych, oraz pozostałych pomieszczeniach np. obsługi obiektów, ocenia się pozytywnie - przy uwzględnieniu znacznych różnic w standardach oferowanych usług.

Pokój hotelowy – Hotel Galicja w Ulanowie

TOALETY PUBLICZNE

W trakcie minionego roku do dyspozycji mieszkańców powiatu był ustęp publiczny - Toaleta Miejska ul. Dworcowa w Nisku oraz 1 ustęp ogólnodostępny zlokalizowany w Gminnym Centrum Kultury w Krzeszowie ul. Rynek. Ich stan podczas kontroli oceniono pozytywnie.

POZOSTAŁE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ TRANSPORT

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej – warunki wykonywania tego rodzaju usług ocenia się pozytywnie. We wszystkich zakładach stosuje się środki dezynfekcyjne do narzędzi, rąk i skóry. W zakładach kosmetycznych prowadzona jest sterylizacja narzędzi. Część zakładów wyposażona jest w autoklawy a część oddaje narzędzia do sterylizacji na podstawie zawartych umów. O ile jest to możliwe stosowane są narzędzia jednorazowe. Pranie brudnej bielizny (fartuchy, pelerynki, ręczniki) z reguły wykonują właściciele zakładów we własnym zakresie poza miejscem świadczenia usług. Powszechnie używane są ręczniki jednorazowego użytku. Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (pochodzącymi z usług kosmetycznych) jest analogiczne jak w służbie zdrowia. Największe potencjalne zagrożenie zdrowotne związane jest z wykonywaniem zabiegów naruszających ciągłość tkanek. Nie wpłynęły żadne informacje o przypadkach zachorowań z przyczyn leżących po stronie zakładów fryzjerskich czy kosmetycznych.

Obiekty kulturalno-widowiskowe i sportowe - stan sanitarno-porządkowy stwierdzany podczas kontroli ogólnodostępnych hal sportowych, obiektów treningowych klubów

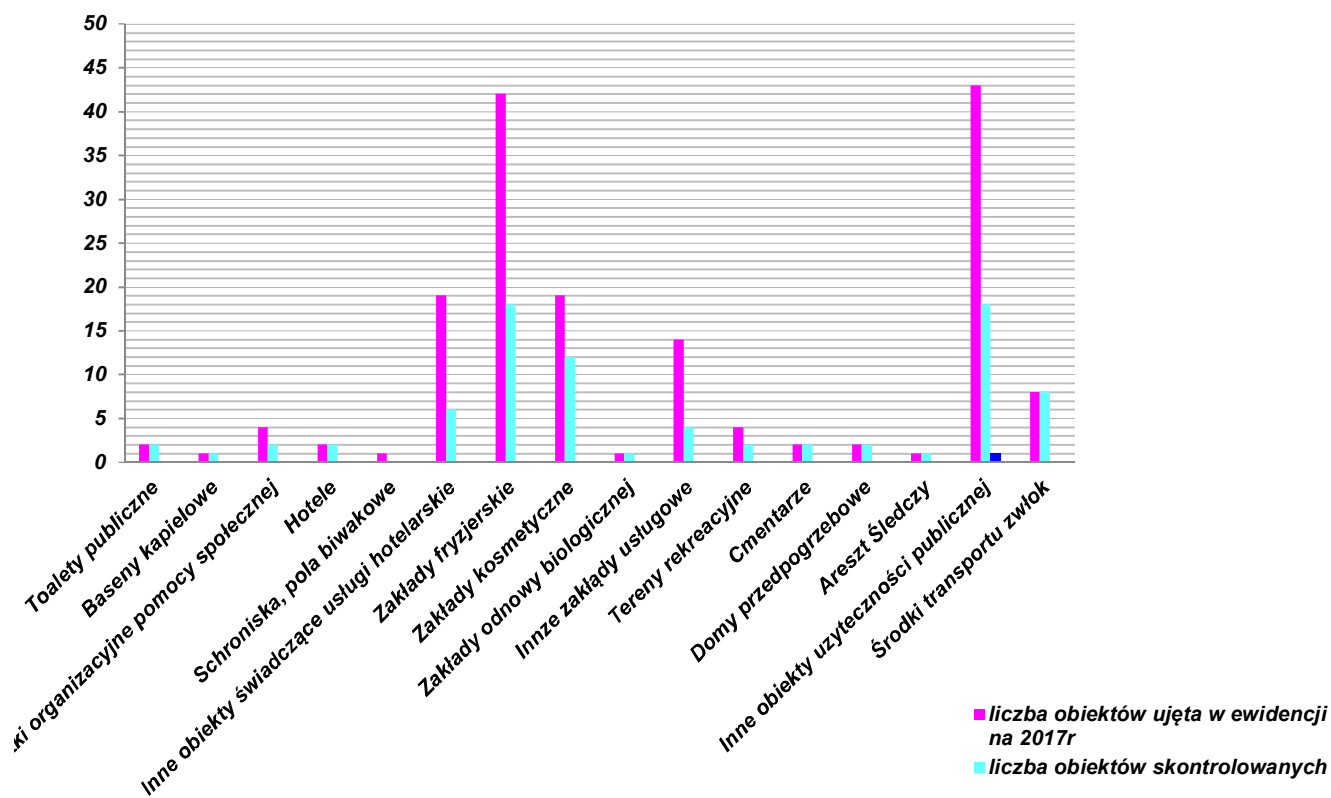
sportowych, ośrodków kultury oceniano pozytywnie. Nieprawidłowości związane z niewłaściwym stanem sanitarno-technicznym stwierdzono w jednym obiekcie kultury – NCK Sokół Nisko filia w Zarzeczcu. Wydano decyzję zarządzającą ich usunięcie w terminie, który na wniosek zobowiązanego został ustalony do 30.05.2018r. W pozostałych obiektach tej grupy zapewnione są odpowiednie warunki sanitarno-techniczne.

Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem

Transport osobowy, indywidualny i zbiorowy – PPIS w Nisku prowadzi nadzór sanitarny nad środkami transportu osobowego prowadzonego przez podmioty mające na terenie powiatu nizańskiego swoje bazy lub punkty obsługi oraz przystankami. Kontrolowano autobusy 2 przewoźników, zaleceń nie wydano. Ocenie podlegał stan sanitarno-higieniczny środków transportu przygotowanych do wyjazdu. W minionym roku w ramach wiosennego przeglądu czystości i porządku terenów otwartych kontynuowano ocenę stanu przystanków komunikacji samochodowej. Objęto nimi 5 gmin. W analizowanym okresie przeprowadzono 5 kontroli, w trakcie których skontrolowano wszystkie przystanki. Podobnie jak w roku ubiegłym w gminie Ulanów skontrolowano 21 przystanków, w gminie Rudnik nad Sanem – 14, w gminie Nisko – 33, w gminie Harasiuki – 36, a w gminie Krzeszów – 30. Podczas kontroli stwierdzono, że przy wiatkach przystankowych znajdują się kosze na śmieci, teren wokół wiat utrzymywany jest czysto. Decyzji nie wydano, mandatów nie nałożono. Stan sanitarny wiat przystankowych i ich otoczenia oceniono jako dobry. W nielicznych przypadkach przedstawiano gminom, jako odpowiedzialnym, uwagi odnośnie czystości bieżącej. Wskazane miejsca były na bieżąco sprzątane.

Oprócz w/w dziedzin nadzorowano także szereg innych miejsc będących potencjalnymi obiektami ryzyka dla zdrowia publicznego jak dom pomocy społecznej, niektóre place zabaw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i samochody do przewozu zwłok. Poważnych uchybień nie odnotowano.

Obiekty użyteczności publicznej - natężenie prowadzonych kontroli

INTERWENCJE OD MIESZKAŃCÓW

W 2017 r. w komórce higieny komunalnej zanotowano 2 interwencje. Pierwsza dotyczyła uciążliwości środowiskowej związanej z działalnością firmy Centrum Kształcenia Spawaczy „RADIIS” E. Kądziołka, M. Ogonowska S.C., przekazaną do PPIS w Nisku przez Burmistrza Gminy i Miasta Nisko. Sprawa została rozpatrzona przez PPIS w Nisku.

Druga, zgłoszona przez mieszkańca gminy Jeżowe dotyczyła uciążliwości spowodowanej brakiem dostępu do bieżącej wody i kanalizacji. Interwencja została przez PPIS w Nisku przekazana do załatwienia wg kompetencji.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności jest w obecnych czasach problemem bardzo aktualnym, bowiem mimo stałego podnoszenia standardów higienicznych w produkcji żywności i wprowadzania nowoczesnych technologii, bardzo często dochodzi do ujawniania nowych „afery” związanych z zagrożeniami pojawiającymi się w środkach spożywczych. W świetle obowiązujących regulacji prawnych każdy producent żywności ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych. Prawo stanowi, że żywność niebezpieczna nie może być wprowadzana do obrotu.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności mają zapewnić stałe monitorowanie jej bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.

Bezpieczeństwo i zdrowie konsumenta jest jednym z ważniejszych celów polityki Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nisku w zakresie zdrowia publicznego. Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany.

Urzędowa kontrola żywności obejmuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- warunków produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- kosmetykami oraz wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Priorytetowym celem było wzmożenie nadzoru w obiektach, w których w minionym roku stwierdzono uchybienia sanitarno-higieniczne, wydano decyzje administracyjne oraz nałożono mandaty karne w zakładach produkcji żywności, hurtowniach, marketach, w których zakres prowadzonej działalności obejmował znaczną ilość konsumentów.

W 2017 roku zakres przeprowadzanych kontroli najczęściej obejmował system RASFF dot., powiadomień alarmowych i informacji dot. produktów, które nie spełniały wymagań przepisów prawa żywnościowego i stanowiły zagrożenie dla zdrowia lub życia

konsumentów. Podobne działania podejmowano w zakresie nadzorowania kosmetyków znajdujących się w obrocie, w ramach funkcjonowania systemu RAPEX. Prowadzono ocenę:

- stanu sanitarnego zakładów prowadzących działalność w określonym zakresie,
- warunków produkcji i jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności w aspekcie urzędowej kontroli żywności i monitoringu,
- stanu sanitarnego obiektów zlokalizowanych w miejscowościach turystycznych oraz ich zgodność z wymaganiami zdrowotnymi żywności i żywienia,
- importu z krajów trzecich żywności genetycznie modyfikowanej oraz produktów GMO przeznaczonych na żywność, jak również produktów, które potencjalnie mogą zawierać te składniki,
- prawidłowości znakowania i wprowadzania do obrotu żywności tj.: suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środków spożywczych wzbogaconych witaminami lub składnikami mineralnymi,
- stopnia wdrożenia przez przedsiębiorców w zakładach branży spożywczej, zakładach żywności i żywienia systemu HACCP oraz Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), ze szczególnym uwzględnieniem ich dokumentowania, mając na względzie bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności oraz eliminacji potencjalnych zagrożeń,
- wprowadzanych do obrotu i wykorzystywanych w zakładach żywnościowo-żywnościowych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- ocenę zgodności oznakowania opakowania jednostkowego kosmetyku z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych.

I. Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia

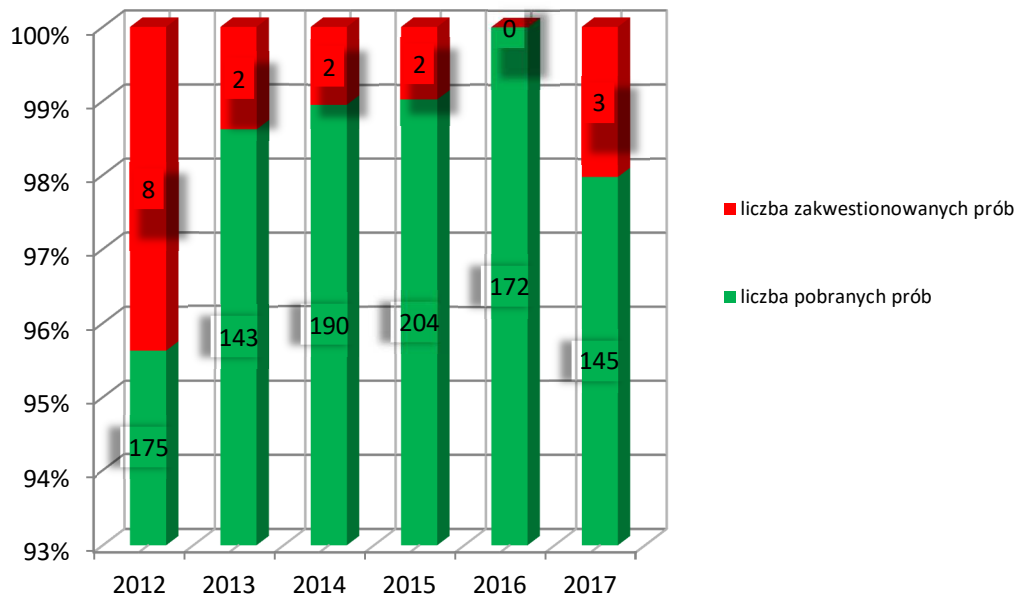
W ewidencji w 2017r. znajdowało się **672** obiekty, z czego nadzorem sanitarnym objęto 260 obiektów. Przeprowadzono 424 kontrole obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz 4 kontrole sanitarne w zakładzie produkującym/ konfekcjonującym kosmetyki. Oceny obiektów dokonywano w oparciu o „arkusze oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością”.

Wydano 316 decyzji administracyjnych, w tym:

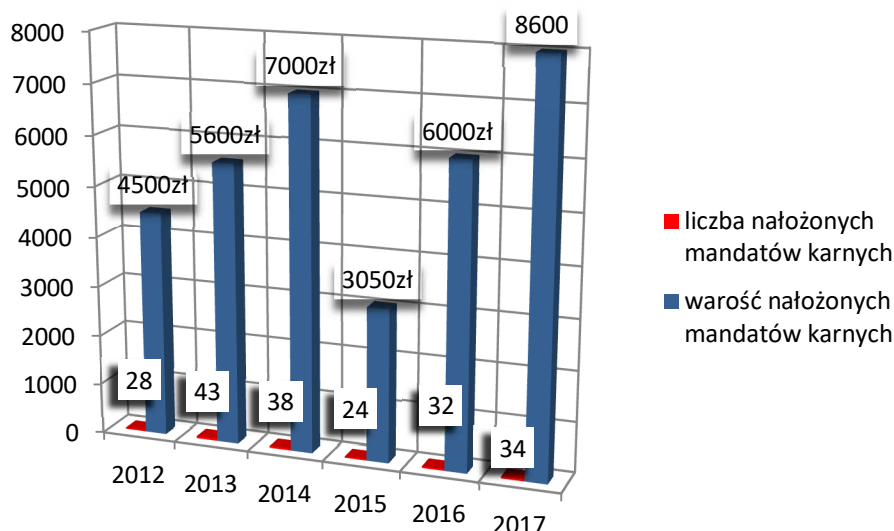
- 125 decyzji płatniczych,
- 53 zatwierdzających obiekt,
- 54 nakazowych,
- 3 wstrzymujących działalność,

- 12 przedłużających termin realizacji decyzji,
- 42 wygaśnięcia,
- 7 wykreślających,
- 12 uchylających,
- 8-umarzających.

Jednym z najważniejszych obszarów jest ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością poprzez pobór prób do badań laboratoryjnych. W analizowanym okresie pobrano do badania **145** próbek żywności, z czego kwestionowano **3**.

Na osoby nie przestrzegające przepisów sanitarnych nałożono **34** mandaty karne.

Sklepy spożywcze – 248 (w tym 6 sklepów wielkopowierzchniowych). Znaczna ilość zakładów obrotu żywnością zlokalizowana jest w małych miejscowościach i na wsiach, prowadzona przez Gminne Spółdzielnie „SCh” oraz osoby fizyczne.

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego – 30 (restauracje, bary). Produkcja potraw i posiłków prowadzona jest głównie w oparciu o półprodukty i wyroby gotowe (świeże i mrożone).

Zakłady Małej Gastronomii – 50 (zakłady typu pizzerie, „fast-food”, pijalnie piwa, opiekanie kurczaków na rożnie) Do produkcji wykorzystywane są półprodukty, mrożonki oraz wyroby gotowe poddawane procesowi podgrzewania w kuchenkach mikrofalowych, opiekaczach elektrycznych oraz smażeniu w głębokim tłuszczu. Podczas kontroli zwracano uwagę na cechy organoleptyczne tj. barwę i zapach tłuszczów świadczących o ich jakości zdrowotnej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Z powodu ograniczonej powierzchni i braku odpowiednich warunków do mycia i termicznej dezynfekcji naczyń stołowych, potrawy wydawane są konsumentom w naczyniach jednorazowego użytku lub w torbach papierowych i z folii termoizolacyjnej.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego – 63

Stółki w domach wczasowych. Nadzorem objęty jest 1 zakład prowadzący działalność sezonową. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-technicznych.

Punkt Wydawania Posiłków w domach opieki społecznej. Nadzorem objęty jest 1 zakład zlokalizowany w Nisku, w którym wydawane są posiłki dla podopiecznych. Obiekt utrzymywany jest w dobrym stanie higienicznym i technicznym.

Stółki szkolne. Nadzorem objętych jest 41 stołówek, w tym w 25 punktów wydawania posiłków, w których prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym i 16 bloków żywienia, w których prowadzona jest działalność w zakresie produkcji posiłków

jednodaniowych oraz pełnych obiadów. Stan techniczny stołówek na terenie gmin na ogół nie budzi zastrzeżeń, obiekty znajdują się w dobrym stanie sanitarnym i technicznym, wyposażone są w urządzenia i sprzęt niezbędny w produkcji.

Kontrole bloków żywienia oraz punktów wydawania posiłków przeprowadzane są z wykorzystaniem obowiązujących arkuszy oceny. Dodatkowo przeprowadza się kontrole tematyczne w sezonie zimowym i letnim.

Nadzorem objęte również są środki transportu służące do rozwożenia posiłków. Stan sanitarno-techniczny w większości obiektów nie budzi zastrzeżeń. Trwające w blokach żywienia postępowanie administracyjne ma na celu zapewnienie wystarczającej ilości powierzchni roboczych wykorzystywanych w procesie produkcji oraz odpowiedniego rozkładu pomieszczeń i stanowisk pracy, a także poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładu. Wydano ogółem 7 decyzji zatwierdzających, w tym: punkty wydawania posiłków w szkołach – 1, w przedszkolu 5 i na blok żywienia w szkole 1- decyzja.

W dwóch blokach żywienia w szkołach wydano decyzje nakazowe na niewłaściwy stan techniczny ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach.

Podczas sprawowania bieżącego nadzoru przez pracowników PPIS dokonuje się oceny jadłospisu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Osoby pracujące w kuchniach szkolnych wykazują się dużym doświadczeniem oraz znajomością zagadnień z zakresu higieny i obowiązujących przepisów. Przy układaniu jadłospisu stosuje się zasady właściwego doboru produktów zgodnie z piramidą żywienia, kolorystyką doboru potraw, niepowtarzalnością posiłków. W większości szkół posiłki są dwudaniowe.

Organy samorządowe oraz dyrektorzy czynią starania zmierzające do dostosowania pomieszczeń na punkty wydawania posiłków i bloki żywienia, aby objąć żywnością jak największą ilość dzieci.

Stołówki w przedszkolach Pod nadzorem znajduje się 15 zakładów, w tym 6 stołówek, w których odbywa się produkcja posiłków i 9 stołówek w których prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym.

Środki transportu żywności – 120. Żywność przewożona jest w samochodach przystosowanych do transportu przez właścicieli zakładów produkujących żywność i wprowadzających do obrotu oraz specjalistyczne firmy transportowe i fizyczne osoby świadczące usługi transportowe. Środki transportu były oceniane pod kątem spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych i zostały zatwierdzone jako środki transportu żywności w określonym zakresie. W ogólnej ocenie warunki przewozu żywności, szczególnie u producentów i w dużych obiektach obrotu detalicznego i hurtowego ulegają systematycznej poprawie. Zakłady posiadają na ogół własne środki transportu, w dobrym stanie technicznym i przeznaczone wyłącznie do przewozu środków spożywczych. Posiadają decyzje zatwierdzające Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nisku.

Hurtownie spożywcze – 5. Na istniejących 5 zakładów 1 hurtownia znajduje się w starym budynku, który sukcesywnie przystosowywany jest do obowiązujących przepisów prawnych.

Inne obiekty obrotu żywnością 71, w tym 56 punktów skupu świeżych owoców. Są to sklepy zlokalizowane przy stacjach CPN oraz wydzielone stoiska sprzedaży środków spożywczych w sklepach AGD oraz punkty skupu świeżych owoców. W sklepach tych odbywa się sprzedaż środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych producenta oraz sezonowy skup świeżych owoców. Obiekty te nie budziły zastrzeżeń sanitarno – higienicznych.

Piekarnie - 13, ciastkarnie – 6. Są to zakłady małe, w których produkcja jest częściowo zmechanizowana. Produkowane wyroby piekarnicze i ciastkarskie przeznaczone są na zaopatrzenie w większości rynku lokalnego.

Inne wytwórnie żywności – 4. Stan sanitarno-techniczny w/w obiektów nie budził zastrzeżeń.

Zakład przetwarzający owoce -1.

Zakład garmazeryjny – 1,

Kioski spożywcze – 1. Miejsce obrotu żywnością sprzedawaną w opakowaniach jednostkowych producenta.

Wytwórnice lodów - 2 Zakłady, w których produkuje się lody tradycyjne na bazie mleka, śmietany, jaj i innych dodatków. Stan sanitarno- techniczny nie budził zastrzeżeń.

Automaty do lodów – 3. Produkcja lodów odbywa się sezonowo od maja do września. Automaty usytuowane są w firmowych sklepach, ciastkarniach i obiektach małej gastronomii. Stan techniczny w/w obiektów nie budził zastrzeżeń.

Obiekty ruchome i tymczasowe – 22. Ruchome punkty sprzedaży i małej gastronomii.

Młyny – 2. Stan sanitarny oraz warunki produkcji nie budziły zastrzeżeń.

Wytwórnice/konfekcjonowanie kosmetyków. Nadzorem sanitarnym objęte są 2 zakłady, w których produkuje się i konfekcjonuje wyroby perfumeryjne. Zakłady te posiadają i realizują odpowiednie procedury przestrzegania właściwych warunków higieniczno – sanitarnych celem eliminowania ryzyka mikrobiologicznego.

W 2017r. w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie produkcji/konfekcjonowania kosmetyków.

Apteki -19 i 3 punkty apteczne. W ramach urzędowej kontroli w dwóch aptekach pobrano próby, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Produkcja pierwotna 2. Uprawa czarnej porzeczki, uprawa płodów rolnych.

Obszar związany z produkcją pierwotną.

Na terenie powiatu znajduje się dwóch producentów produkcji pierwotnej (uprawa porzeczki czarnej w miejscowości Krzeszów oraz uprawa płodów rolnych w Krzeszowie Górnym).

W rejestrze prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nisku zatwierdzonych jest 56 punktów skupu świeżych owoców w powiecie niżańskim.

Współpraca Inspekcji Sanitarnej z innymi organami nadzoru.

W celu sprawnego i skutecznego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności oraz ochrony zdrowia konsumentów organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej współpracują z następującymi instytucjami: Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Państwową Inspekcją Farmaceutyczną.

W roku 2017r. w ramach Porozumienia z dnia 30 grudnia 2015 r. zawartego pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Nisku, a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Nisku o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej strony dokonały oceny wzajemnej współpracy tj.:

- potwierdzono posiadanie aktualnej listy zakładów, w których środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego są produkowane lub przechowywane wraz z innymi środkami spożywczymi wspólnie nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną,
- potwierdzono prawidłowość nadzoru obu Inspekcji nad zakładami objętymi wspólnym nadzorem oraz prowadzenie nadzoru na targowiskach zgodnie z zasadami uregulowanymi w porozumieniu,
- przekazano wzajemnie aktualne adresy poczty elektronicznej oraz numery telefonów i faksów stanowiące punkty kontaktowe.

W zakładach zatwierdzonych wg rozporządzenia 852/2004 (WE) i rozporządzenia 853/2004 (WE) przeprowadzono wspólne kontrole. Organy obu inspekcji sporządziły własne protokoły pokontrolne i wzajemnie je sobie przekazały.

W związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF), podjęto współpracę w zakresie wzmożonych kontroli straganów zlokalizowanych na lokalnych targowiskach i bazarach. Przeprowadzono dwie wspólne kontrole targowiska w Rudniku n/Sanem oraz targowiska w Nisku, z których sporządzono notatki służbowe. Kontrole przeprowadzono pod kątem nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, które mogły być przedmiotem przemytu przez granicę Polski z Ukrainy i Białorusi. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2017 podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego w zakresie sprzedaży suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środków spożywczych (np. herbatki ziołowe) zawierających w swoim składzie naturalne składniki pochodzenia roślinnego, kosmetyków będących w obrocie w obiektach nadzorowanych przez Inspekcję Farmaceutyczną prowadzono jedno postępowanie wyjaśniające.

W związku z otrzymanym pismem w dniu 07.04.2017r. od Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie, dot. niewłaściwej prezentacji i reklamy suplementu diety wprowadzanego do obrotu za pośrednictwem serwisu internetowego allegro.pl przez przedsiębiorcę z terenu powiatu niżańskiego, PPIS w Nisku skierował wniosek o ukaranie celem wymierzenia kary pieniężnej do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie.

Nie odnotowano interwencji dot. środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środków spożywczych, będących w obrocie w obiektach nadzorowanych wspólnie przez Inspekcję Farmaceutyczną i Państwową Inspekcję Sanitarną.

W 2017r., otrzymano zgłoszenie dot. powiadomienia RAPEX dot. przekroczenia zawartości formaldehydu w wyrobie do prostowania włosów (pochodzenie wyrobu Izrael), wprowadzanego do obrotu przez przedsiębiorcę z powiatu niżańskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku wydał decyzję wstrzymującą w trybie natychmiastowym działalność firmy polegającą na zakazie wprowadzania do obrotu kosmetyków nie posiadających aktualnych dokumentów potwierdzających ich bezpieczeństwo. W trakcie prowadzonego postępowania strona okazała dokumenty potwierdzające dokonanie aktualizacji danych w rejestrze CPNP w zakresie wskazania zgodnie ze stanem faktycznym osoby odpowiedzialnej za wprowadzane do obrotu produktów kosmetycznych przez firmę. W związku z powyższym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku wygasił decyzję wstrzymującą wprowadzanie kosmetyków do obrotu.

W 2017 r. nie przekazywano informacji dotyczących naruszeń ustawy Prawo Farmaceutyczne i ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz nie podejmowano wspólnych natychmiastowych czynności kontrolnych w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia ludzi celem zabezpieczenia interesu społecznego obywateli.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku przesłał dwa pisma do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Rzeszowie, celem służbowego wykorzystania.

Podsumowanie:

Najczęściej stwierdzane uchybienia w zakładach żywnościowo – żywieniowych:

- wprowadzanie do obrotu towarów w ilościach i asortymencie niedostosowanym do wielkości powierzchni magazynowania i sprzedaży, co skutkuje przechowywaniem produktów (głównie napojów, wyrobów cukierniczych, czekolad i wyrobów czekoladowych szczególnie w okresie letnim) w warunkach niezgodnych z zaleceniami producenta oraz niewłaściwą segregacją asortymentów produktów w urządzeniach chłodniczych;
- niewłaściwa lokalizacja stoisk sprzedaży mięsa, drobiu oraz warzyw i owoców w jednym ciągu ze sprzedażą środków żywnościowych gotowych do spożycia nieopakowanych, ważonych i porcjowanych na życzenie klienta. (np. wędliny, sery),
- sprzedaż pieczywa nieopakowanego i innych środków spożywczych nieopakowanych bez należytego zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami i bezpośrednim kontaktem z klientem,
- brak pozytywnych nawyków higienicznych wśród personelu, głównie z uwagi na brak szkoleń i dużą rotacją w zatrudnieniu,
- nieodpowiedni stan techniczny pomieszczeń, sprzętu i urządzeń,
- brak bieżącej realizacji procedur HACCP.

Jak wynika z przeprowadzonych kontroli, większość obiektów sektora spożywczego posiada opracowany i wdrożony „program warunków wstępnych” (GHP i GMP), jednakże nie wszystkie zakłady ukończyły wdrażanie systemu HACCP.

Analiza protokołów z kontroli sanitarnych wskazuje, iż skontrolowane zakłady charakteryzują się niejednorodnym stanem zarówno technicznym jak i sanitarnym.

Dominującą grupę stanowiły zakłady dobre – zgodne z wymaganiami określonymi w jednolitych procedurach urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniające obowiązujące wymagania higieniczno – sanitarne.

ŚRODOWISKO PRACY

Do zadań pionu Higieny Pracy należy nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i sanitarne dotyczące warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy, a w szczególności:

- 1) nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy,
- 2) nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz ustawy o produktach biobójczych,
- 3) nadzór nad przestrzeganiem warunków i ograniczeń wprowadzania do obrotu i stosowania detergentów zawierających środki powierzchniowo czynne,
- 4) kontrola przestrzegania przez podmioty przepisów dotyczących wywozu i przywozu oraz obrotu prekursorami kategorii 2 i 3,
- 5) kontrola zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- 6) kontrola stanowisk pracy, na których pracownicy narażeni są na działanie szkodliwych czynników biologicznych,
- 7) kontrola warunków zdrowotnych środowiska pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,
- 8) kontrola stanowisk pracy, na których pracownicy narażeni są na działanie szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych oraz na działanie pyłów,
- 9) kontrola przestrzegania przepisów rozporządzeń REACH i CLP u stosujących i wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny na terenie powiatu niżańskiego,
- 10) prowadzenie postępowań w sprawach chorób zawodowych.

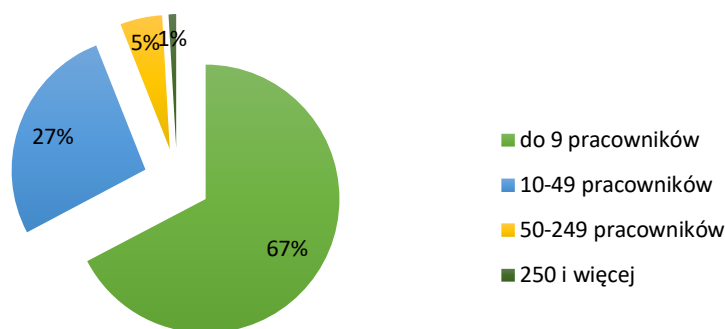
W ramach realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” pracownicy pionu higieny pracy prowadzą nadzór nad podmiotami gospodarczymi prowadzącymi działalność związaną z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów

zawierających azbest. Głównym celem prowadzonego programu jest likwidacja źródeł emisji włókien azbestu.

Pracownicy pionu higieny pracy oprócz prowadzenia działalności kontrolnej, stawiają również na prewencję i eliminację zagrożeń zdrowotnych u źródła ich powstawania, przez co wpływają na poprawę bezpieczeństwa i stanu sanitarnego powiatu nizańskiego.

Nadzór nad zakładami pracy

W roku 2017 w ewidencji znajdowało się 217 podmiotów zatrudniających ogółem 3427 pracowników. W stosunku do roku 2016 ilość podmiotów gospodarczych nie uległa zmianie, natomiast zaobserwowano niewielki spadek zatrudnienia (w 2016r. zatrudnienie wynosiło 3437 pracowników). Nie zmieniła się struktura zatrudnienia w powiecie. Przeważają zakłady małe zatrudniające do 9 pracowników (67,3 % ogółu nadzorowanych obiektów) oraz podmioty zatrudniające od 10 do 49 pracowników (26,7%). Zakłady zatrudniające od 50 do 249 pracowników stanowiły 5,0%, natomiast zakłady zatrudniające 250 i więcej pracowników stanowiły jedynie 1,0 % ogółu zewidencjonowanych podmiotów (2 podmioty), co ilustruje poniższy wykres:

Wiodącymi kierunkami działalności gospodarczej powiatu są przetwórstwo drewna, produkcja i przetwórstwo spożywcze, produkcja wyrobów metalowych, działalność remontowo-budowlana, produkcja konstrukcji stalowych, odlewnictwo i obróbka metali lekkich oraz handel hurtowy i detaliczny.

W 2017 roku skontrolowano 86 podmiotów gospodarczych, przeprowadzając 112 kontroli.

Ocena środowiska pracy

W 2017 roku wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia przekraczały dopuszczalne normatywy higieniczne w 7 zakładach pracy, co stanowi 8,1% skontrolowanych podmiotów.

Zły stan sanitarny stwierdzono w 7 zakładach (8,1% skontrolowanych). Uchybienia dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higienicznych oraz pomieszczeń produkcyjnych.

Na stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości wydano w 2017 roku łącznie 29 decyzji administracyjnych /143 punktów nakazowych/ oraz 2 upomnienia.

Z oceny narażenia zawodowego wynika, że na 2366 pracowników zatrudnionych w pomiotach gospodarczych skontrolowanych w 2017 roku 233 pracowników pracowało w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych, co stanowi 9,8% ogółu zatrudnionych w skontrolowanych zakładach /poprawa w stosunku do 2016 roku o 8,8 %/.

W warunkach przekroczenia NDS dla pyłu w 2017 roku pracowało 10 osób, co stanowi 4,3% ogółu osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN, natomiast nie stwierdzono w analizowanym okresie pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia NDS dla substancji chemicznych.

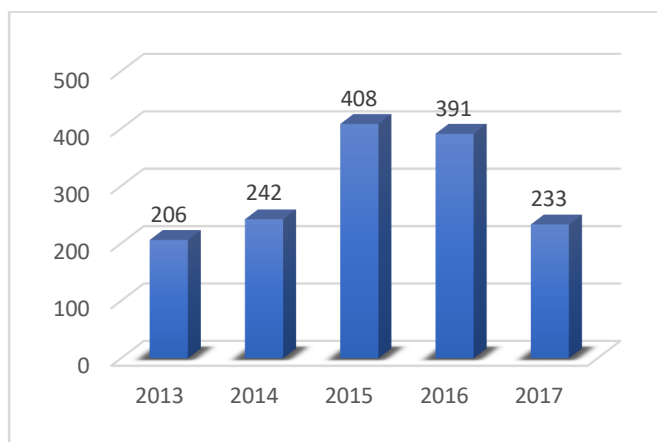
Najliczniejszą grupę pracującą w warunkach przekroczenia norm higienicznych stanowią osoby ekspozowane na czynniki fizyczne, takie jak hałas i wibracja.

W 2017 roku w przekroczeniach NDN hałasu/wibracji pracowało 229 osób, co stanowi 98,3% ogółu osób zatrudnionych w przekroczeniach normatywów higienicznych.

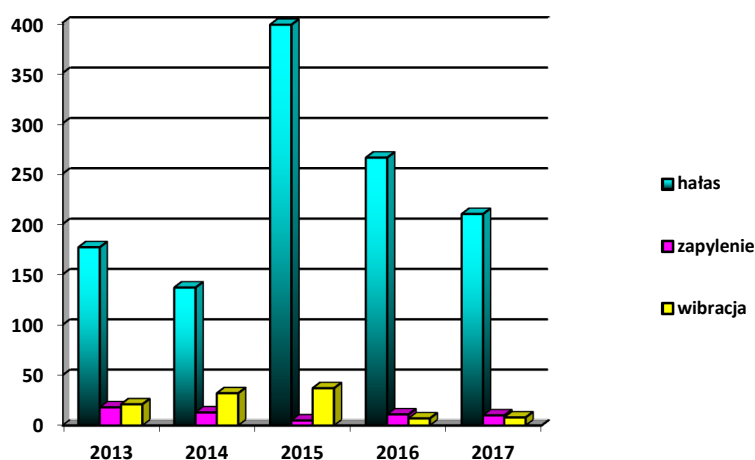
Najwięcej nadmiernie głośnych stanowisk pracy nadal stwierdza się w zakładach przetwórstwa drewna oraz zakładach zajmujących się odlewnictwem i obróbką metali.

Poniższy wykres obrazuje ilość pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych w latach 2013-2017.

Jak wynika z powyższego wykresu w 2017 roku odnotowano spadek ilości pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych.

Ilość pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów dla poszczególnych czynników szkodliwych w latach 2013-2017 przedstawia poniższy wykres:

W 2017 roku odnotowano spadek ilości pracowników pracujących w warunkach przekroczonego normatywu higienicznego dla hałasu i wibracji.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku w 2017 roku znajdowało się 16 zakładów, w których występują substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym wymienione w wykazie Ministra Zdrowia.

W 2017 r. skontrolowano w tym zakresie 8 zakładów, przeprowadzając 9 kontroli. Podczas kontroli stwierdzono, że narażonych na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych było 42 pracowników, w tym 2 kobiety.

Czynniki rakotwórcze występujące w skontrolowanych zakładach to:

- pył drewna twardego, takiego jak dąb i buk;
- promieniowanie jonizujące,
- pyły zawierające azbest.

W 2017r. kontrolowano w zakładach pracy formę realizacji ustawy antynikotynowej, w tym warunki, jakie stworzono pracownikom palącym papierosy. Pracodawcy preferują osoby niepalące, w ogromnej większości zakładów obowiązuje całkowity zakaz palenia.

W niewielu zakładach wydzielono miejsca dla palących na zewnątrz budynków.

Informacja dotycząca producentów, dystrybutorów i stosujących substancje i mieszaniny chemiczne, prekursorów kategorii 2 i 3, produktów biobójczych, detergentów i szkodliwych czynników biologicznych w powiecie nizańskim.

W 2017 r. w oparciu o obowiązujące przepisy kontynuowano nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi, prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3, produktami biobójczymi, detergentami i szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

W powiecie nizańskim w ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono 46 kontroli sanitarnych, w tym 36 kontroli u stosujących substancje i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami) oraz 10 kontroli dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych.

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, Rozporządzenia REACH 1907/2006 i Rozporządzenia nr1272/2008 zwane rozporządzeniem CLP (Classification, Labelling and Packaging). W 2017 roku wydano 2 decyzje administracyjne w tym zakresie.

W 2017 roku pracownicy pionu Higieny Pracy uczestniczyli w realizacji projektu REF-5 Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH i CLP działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach.

Projekt REF-5 dot. zwiększenia świadomości nt. rozszerzonych kart charakterystyki oraz sprawdzanie i ocena obecnej sytuacji w odniesieniu do sporządzania i wdrażania wymagań dot. scenariuszy narażenia.

Na terenie działania PIS w Nisku w 2017 roku funkcjonowało 9 obiektów wprowadzających do obrotu prekursorsy narkotyków kategorii 2 i 3 oraz 5 podmiotów, w których stosowano prekursorsy narkotyków kategorii 2 i 3. W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych.

Skontrolowano 5 podmiotów stosujących prekursorsy narkotyków kategorii 2 i 3 oraz 1 podmiot wprowadzający do obrotu prekursorsy narkotyków kategorii 2 i 3. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono w 2017 roku 5 kontroli sanitarnych w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, w tym 3 kontrole tematyczne w związku z pismami innych Inspektorów dot. zakazów wprowadzania do obrotu produktów biobójczych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Choroby zawodowe

W 2017 roku przeprowadzono 2 postępowania w związku ze zgłoszeniami podejrzeń chorób zawodowych. W analizowanym okresie decyzji nie wydawano.

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

W 2017 roku w ramach nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy skontrolowano 10 zakładów pracy (w ewidencji znajduje się 37 zakładów, w których występuje narażenie na działanie szkodliwych czynników biologicznych). Przeprowadzono łącznie 12 kontroli dot. nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że ogółem 79 pracowników w skontrolowanych zakładach narażonych jest na szkodliwe czynniki biologiczne (79 pracowników na czynniki biologiczne z 2 grupy zagrożenia oraz 65 pracowników z 3 grupy zagrożenia). W 2017 roku wydano w tym zakresie 2 decyzje administracyjne. Uchybienia dotyczyły braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych, braku rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych oraz braku uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego narażenia pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych.

Nadzór nad pracami związanymi z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

PPIS w Nisku jak w latach poprzednich prowadził nadzór na przygotowaniu pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, który w 2017 roku prowadzony był w gminach Nisko, Rudnik n/Sanem, Jarocin, Jeżowe, Ulanów, Krzeszów.

Przeprowadzono w tym zakresie 5 kontroli dot. oceny warunków pracy w trakcie prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest /demontaż dachów eternitowych/.

Prace rozbiórkowe wykonywane były przez firmy zewnętrzne.

Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI (TZW. „DOPALACZAMI”)

W 2017r. Zespół ds. Środków Zastępczych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku prowadził nadzór nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. W ramach przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, prowadzono postępowania w sprawie zdarzeń związanych

z wprowadzeniem do obrotu środków zastępczych, monitorowano środowisko, w celu podjęcia stosownych działań w sytuacjach stwierdzenia obrotu „dopalaczami” w środowisku, współpracowano z organami Policji i Prokuratury oraz prowadzono działalność oświatową.

Na terenie powiatu nie stwierdzono sklepów wprowadzających do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. W ramach nadzoru prowadzono 8 postępowań administracyjnych (postępowania nowe i kontynuacja postępowań z lat ubiegłych) wobec osób fizycznych, co do których było podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych (sprawy przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Nisku, Komendę Wojewódzką Policji w Rzeszowie oraz PIS w Janowie Lubelskim i Stalowej Woli). PPIS w Nisku wydał 2 decyzje dot. zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych przez osoby fizyczne.

Zespół przekazał do depozytu WSSE w Rzeszowie środki zastępcze zabezpieczone przez Policję w ramach prowadzonych postępowań.

Zespół ds. Środków Zastępczych prowadzi monitoring przypadków podejrzeń zatruć środkami zastępczymi na podstawie współpracy z podmiotami leczniczymi.

W 2017 roku nie zgłoszono podejrzeń zatruć „dopalaczami”.

Na terenie powiatu prowadzone są działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania używania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Akcje oświatowe skierowane były do młodzieży, rodziców i personelu pedagogicznego a także ogółu społeczeństwa. Formy i metody pracy wykorzystywane w tego typu działalności to przede wszystkim: spotkania edukacyjne, pogadanki, dystrybucja materiałów informacyjnych, szkolenia, konferencje, imprezy oświatowe, organizacje stoisk edukacyjno-informacyjnych. Podczas spotkań są omawiane zagadnienia dot. zagrożeń wynikających ze stosowania „dopalaczy”, których celem jest zwiększenie wiedzy i świadomości uczniów, nauczycieli i rodziców oraz ogółu społeczeństwa na ten temat. Prowadzenie tego typu działań o charakterze zapobiegawczym, polegających na uświadomieniu jakie zagrożenia mogą powodować środki zastępcze może mieć znaczący wpływ na zmniejszenie liczby potencjalnych nabywców „dopalaczy” dystrybuowanych przez osoby fizyczne i przy pomocy sklepów internetowych. W czasie tych akcji przekazano informacje 5887 osobom.

PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA

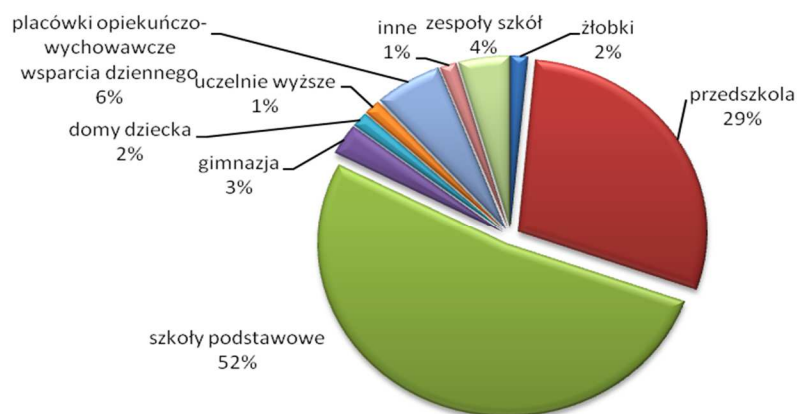

Zespół Szkół w Jacie

Na terenie powiatu niżańskiego w roku 2017 funkcjonowało **72** stałe placówki nauczania i wychowania w **69** obiektach oraz **29** placówek sezonowych (placówki wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży)

W obiektach stałych znajdują się:

- 1 żłobek,
- 20 przedszkoli,
- 36 szkoły podstawowe (w 13-tu szkołach funkcjonują klasy gimnazjalne),
- 2 gimnazja - samodzielne,
- 1 dom dziecka,
- 1 uczelnia wyższa,
- 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe),
- 1 inne (działalność gospodarcza),
- 3 zespoły szkół, a w nich :
 - 3 przedszkola,
 - 3 szkoły podstawowe (w 1 szkole funkcjonują klasy gimnazjalne).

Udział (%) poszczególnych placówek objętych nadzorem

Wszystkie placówki zostały w 2017 r. skontrolowane, zakres przeprowadzonych kontroli sanitarnych obejmował następujące zagadnienia:

- ocena stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń, mikroklimat pomieszczeń,
- ocena warunków higienicznych procesu nauczania; ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów, ocena rozkładów zajęć w kontekście higieny pracy umysłowej uczniów,
- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach,
- ocena warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- formy dożywiania prowadzonego w szkołach,
- ocena przestrzegania w placówkach zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- zapewnienie uczniom możliwości pozostawienia w szkołach części podręczników i pomocy szkolnych.

W ramach sprawowania nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach przeprowadzono **174** kontrole sanitarne, w tym **148** kontroli planowanych. Różnicę pomiędzy zaplanowanymi a wykonanymi kontrolami stanowiło **13** kontroli wycieczki letniego i zimowego, **7** kontroli sprawdzających oraz **1** kontrola dot. wydania opinii sanitarnej na prowadzenie placówki.

Stan sanitarno-techniczny.

Wśród placówek znajdujących się na terenie powiatu nizańskiego 2 placówki, tj. Niepubliczne Przedszkole „Żaczek” w Nisku oraz Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 w Rudniku nad Sanem – posiadają własne ujęcia wody. W tych placówkach woda jest używana tylko do celów sanitarnych.

W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-technicznego i dla zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i wychowankom, wydano w podległych placówkach 18 decyzji, w tym 5 zarządzających, nieprawidłowości dotyczyły: nieprawidłowego natężenia oświetlenia sztucznego w placówce (1), złego stanu sanitarno – technicznego m.in. ścian, sufitów, podłóg (2), złego stanu sanitarno – technicznego instalacji elektrycznej, instalacji co i sanitariatów (1), braku zapewnienia ciepłej wody w pomieszczeniach przy sali gimnastycznej (1), 5 decyzji rachunkowych, oraz 8 decyzji prolongujących termin wykonania zarządzeń.

Natomiast poprawę stanu stwierdzono w 8 placówkach, w których w 2017r. zakończono postępowanie administracyjne odnośnie stwierdzonych nieprawidłowości.

Mikroklimat pomieszczeń.

Mając na uwadze higieniczne warunki pracy i pobytu uczniów, w czasie kontroli dokonywano pomiaru **temperatury pomieszczeń** (sale lekcyjne i sale zabaw) w sezonie grzewczym; w 55 placówkach 121 pomieszczeniach, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Rodzaj placówki	2016 r.				2017 r.			
	Temperatura				Temperatura			
	Liczba placówek	Liczba pomieszczeń, w których przeprowadzono pomiary	Nieprawidłowy wynik		Liczba placówek	Liczba pomieszczeń w których przeprowadzono pomiary	Nieprawidłowy wynik	
			Liczba placówek	Liczba pomieszczeń			Liczba placówek	Liczba pomieszczeń
żłobki	1	3	0	0	1	3	0	0
przedszkola	17	34	0	0	18	35	0	0
szkoły podstawowe i ich filie	18	31	0	0	28	73	0	0
gimnazja i ich filie	2	4	0	0	0	0	0	0
szkoły zawodowe	0	0	0	0	0	0	0	0
licea ogólnokształcące	0	0	0	0	0	0	0	0
zespoły szkół	12	35	0	0	0	0	0	0
pozostałe placówki	10	12	0	0	8	10	0	0
ogółem:	60	119	0	0	55	121	0	0

W 6 placówkach na terenie powiatu prowadzone jest postępowanie dotyczące nieprawidłowego natężenia **oświetlenia** stwierdzonego na podstawie pomiarów przeprowadzonych przez Wojewódzką Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Rzeszowie - Oddział Laboratoryjny w Tarnobrzegu, Laboratorium Higieny Pracy. W 2 spośród tych placówek, w/w nieprawidłowości zostały częściowo wykonane.

Dbając o bezpieczne i higieniczne warunki pracy ucznia, w trakcie kontroli oceniano **dostosowanie do wzrostu stanowiska pracy ucznia** (krzesło i stolik). Analiza dotyczyła dostosowania mebli do wzrostu dzieci i młodzieży, oznakowania, odpowiedniego zestawienia, stanu technicznego oraz posiadanych na wyposażenie certyfikatów. Oceniono

szczegółowo w 3 placówkach - 8 oddziałów, 82 stanowiska uczniowskie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Rodzaje placówek	Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów				Stwierdzono niewłaściwe			
	2016 rok		2017 rok		2016 rok		2017 rok	
	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek
Szkoły podstawowe i ich filie	4	2	8	3	0	0	0	0
Gimnazja i ich filie	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły ponadgimnazjalne	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem:	4	2	8	3	0	0	0	0

Dla zapewnienia uczniom higienicznych warunków pobytu, oceniano w trakcie kontroli **rozkład zajęć lekcyjnych** uwzględniający zasady higieny umysłowej, pod kątem równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. W 2017 r. oceniono rozkłady zajęć w 41 szkołach w 331 oddziałach, rozkłady ułożone właściwie.

Rodzaje placówek	Tygodniowy plan lekcji							
	Skontrolowano				Stwierdzono niewłaściwy			
	2016 rok		2017 rok		2016 rok		2017 rok	
	oddziałów	placówek	oddziałów	placówek	oddziałów	placówek	oddziałów	placówek
Szkoły podstawowe i ich filie	258	39	320	39	0	0	0	0
Gimnazja i ich filie	88	17	11	2	0	0	0	0
Szkoły ponadgimnazjalne	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	346	56	331	41	0	0	0	0

Warunki do utrzymania higieny osobistej. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że we wszystkich placówkach zapewniona była bieżąca woda, toalety zaopatrzone były w niezbędne środki czystości. Wystosowano do wszystkich podległych placówek wystąpienie przypominające o podstawowych zasadach profilaktyki przeciw grypie, w tym obowiązku zapewnienia uczniom dostępu do ciepłej, bieżącej wody i środków higieny osobistej w sanitariatach.

Warunki do prowadzenia zajęć w-f wśród skontrolowanych szkół przedstawiają się następująco: 26 szkół posiada pełnowymiarowe sale gimnastyczne z boiskiem, 2 sale pełnowymiarowe bez boiska, 7 szkół posiada sale zastępcze z boiskiem, 2 szkoły posiadają tylko sale zastępcze, 4 szkoły posiadają tylko boisko. Uczniowie szkół, które nie posiadają wystarczających warunków do prowadzenia zajęć gimnastycznych korzystają z obiektów sportowych należących do innych placówek, zajęcia w-f odbywają się także na korytarzu, lub na placu szkolnym.

Dożywianie uczniów. W trakcie przeprowadzanych kontroli uzyskano informacje, że z ciepłych posiłków przygotowywanych w stołówkach szkolnych lub dostarczanych przez firmy cateringowe korzystało około 57% uczniów. Z dofinansowania do wyżywienia korzystało 24% uczniów, co stanowi około 14 % ogólnej liczby uczniów uczęszczających do szkół. Uczniowie najczęściej korzystali z posiłków jednodaniowych z deserem oraz w niektórych szkołach z posiłków II-daniowych.

Zakaz palenia. W trakcie przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że wszystkie placówki realizują przepisy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, t.j. respektowany jest w nich całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych, także e-papierosów o czym informują umieszczone w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenia słowno – graficzne.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z przepisami. Na terenie powiatu wymóg ten realizowany jest w postaci indywidualnych szafek, szuflad w salach lekcyjnych (szczególnie w klasach młodszych) ponadto indywidualnych szafek w szatniach lub wydzielonych zbiorczych miejsc przeznaczonych na ten cel (półki lub szafy, czy inne miejsca w salach lekcyjnych).

Wypoczynek. Przeprowadzono kontrole zorganizowanych form wypoczynku w czasie ferii zimowych i wakacji, zwracając uwagę na bezpieczeństwo i higienę odpoczywających dzieci i młodzieży. Przeprowadzono pogadanki, przekazywano informacje połączone z instruktażem, pozostawiano tematyczne ulotki i broszury dla dzieci oraz opiekunów. Stwierdzono, że

wszystkie placówki zapewniły dobre warunki pobytu dla uczestników, nie odnotowano zatruć, poważnych wypadków ani zachorowań. **Łącznie w 2017 roku, w 38 placówkach wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego na terenie powiatu niżańskiego wypoczywało 2005 uczestników.**

Wszystkie placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu niżańskiego spełniają standardy placówek oświatowych. Budynki, w których się mieszczą wykorzystywane są zgodnie z ich przeznaczeniem. Rozwiązywane są problemy przestrzegania zasad higieny, higieny umysłowej, zapewnienia odpowiednich mebli edukacyjnych, sprzętu, oraz obiektów sportowych.

Większość placówek jest podłączona do kanalizacji centralnej i wodociągów sieciowych, wszystkie posiadają ciepłą bieżącą wodę w sezonie grzewczym. Na podstawie kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-techniczny placówek oświatowych sukcesywnie ulega poprawie.

W 2017r. w wielu placówkach przeprowadzone były modernizacje, większe, lub mniejsze remonty, placówki wyposażono w nowe meble, sprzęt i urządzenia, oddano do użytku nowe obiekty sportowe. Dyrektorzy placówek w trosce o bezpieczeństwo i higieniczne warunki dla uczniów i wychowanków, w ramach posiadanych własnych środków finansowych dokonują drobnych remontów i napraw pomieszczeń oraz konserwacji wyposażenia.

Dla utrzymania odpowiednich warunków pobytu, ale także poprawy stanu sanitarno-technicznego w placówkach należy niezmiennie dążyć do:

- zapewnienia ciepłych posiłków dla wszystkich uczniów we wszystkich placówkach,
- podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej placówek, które do chwili obecnej nie zostały jeszcze podłączone,
- zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów na bieżąco (mydło, ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki oraz papier toaletowy w dostatecznej ilości w każdej placówce),
- zapewnienia ciepłej bieżącej wody dla uczniów i wychowanków we wszystkich placówkach przez cały rok szkolny (nie tylko w sezonie grzewczym),
- zapewnienia odpowiedniej infrastruktury na prowadzenie zajęć wychowania fizycznego (sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym i odpowiednim sprzętem sportowym oraz boiska szkolne),
- zapewnienia odpowiedniego sprzętu i wyposażenia (w tym mebli edukacyjnych),

- zapewnienia dobrego stanu technicznego oraz sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych wraz z wyposażeniem.

Koniecznym jest również większe zaangażowanie sił i środków przez władze samorządowe w terminowe realizowanie decyzji administracyjnych, w celu poprawy stanu placówek.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Kierunki działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikają z założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia, GIS, WSSE w Rzeszowie oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu.

W 2017 roku działania skierowane zostały głównie na promowanie zdrowego stylu życia bez nałogów, promowanie aktywności fizycznej, racjonalnego odżywiania oraz profilaktykę chorób nowotworowych i zakaźnych. W ramach prowadzonych działań kontynuowano realizację **programów edukacyjno- profilaktycznych:**

- Program edukacyjny „Trzymaj Formę”
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu
- Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”
- Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I – III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”
- Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i klas gimnazjalnych „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- Program edukacji antytytoniowej dla klas IV szkół podstawowych „Bieg po zdrowie”
- Program edukacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych „ARS, czyli jak dbać o miłość”
- Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”
- Program edukacyjny dla dzieci klas I-III szkół podstawowych „Zawsze razem” w ramach profilaktyki HIV/AIDS
- Program edukacyjny „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”
- Program edukacyjny dla uczniów klas I ponadgimnazjalnych „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”
- Program edukacyjny z zakresu profilaktyki czerniaka dla szkół ponadgimnazjalnych „Znamię! Znam je?”
- Program profilaktyki zakażeń HBV i HCV „Podstępne WZW”

- Projekt z zakresu profilaktyki wad postawy „Lekki Tornister”

Kampanie społeczne:

- Światowy Dzień Zdrowia
- Światowy Dzień bez Papierosa
- Światowy Dzień Rzucania Palenia
- Bezpieczne Wakacje
- Bezpieczne Ferie
- Kampania informacyjna „Mam czas rozmawiać”

Akcje prozdrowotne:

- Światowy Dzień AIDS
- Akcja profilaktyczna „Mój Walenty jest the Best, idzie ze mną zrobić test”
- Grypa

PROGRAM EDUKACYJNY „TRZYMAJ FORMĘ”

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W powiecie nizańskim program „Trzymaj Formę” w roku szkolnym 2016/17 realizowało 39 szkół (10 gimnazjów i 29 szkół podstawowych). Edukacją objęto ogółem 1558 (w tym 737 uczniów szkół gimnazjalnych, 821 uczniów szkół podstawowych oraz 723 rodziców).

W ramach programu odbywały się narady, pogadanki, prelekcje, instruktaże, pokazy, zajęcia praktyczne, warsztaty dydaktyczne, projekcje filmów, prezentacje, gry i zabawy, wycieczki, wyjazdy na basen, turnieje, zawody i inne imprezy sportowe, degustacje zdrowych potraw. Ponadto uczniowie oraz rodzice brali udział w zajęciach pozalekcyjnych.

W ramach Wiosennego Tygodnia Zdrowia 17.03.2017r. w PSP nr 1 w Nisku zorganizowano spotkanie profilaktyczne dla uczniów klas III-VI, poświęcone zasadom zdrowego odżywiania.

PROGRAM OGRANICZANIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce określa priorytetowe cele i zadania na lata 2014-2018, na jakich powinny opierać się działania związane z redukcją zagrożeń wynikających z palenia tytoniu w Polsce.

Działania związane z programem prowadzone są w przedszkolach i szkołach oraz w czasie akcji i kampanii prozdrowotnych skierowanych do mieszkańców powiatu.

Na terenie powiatu kontynuowano realizację szkolnych programów edukacji i profilaktyki antytytoniowej.

Przykładem skutecznych działań edukacyjnych, realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, w ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, są coroczne obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu (31 maja) oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia, kampania odbywająca się zawsze w trzeci czwartek listopada.

Ponadto na terenie powiatu nizańskiego podejmowano działania i egzekwowano przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych mówiącej m.in. o zakazie palenia papierosów i używania

ZAKAZ PALENIA

e-papierosów. Kontrole sprawdzające przestrzegania zakazu palenia tytoniu w miejscach objętych zakazem palenia przeprowadzono w 430 obiektach.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Ogólnopolski Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas” ma charakter profilaktyczny i skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci

w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W powiecie niżańskim program w roku szkolnym 2016/17 realizowany był przez 29 placówek (w tym 9 przedszkoli, 18 oddziałów przedszkolnych oraz 2 formy wychowania przedszkolnego). Ogółem edukacją objęto 854 dzieci, 612 rodziców. W ramach programu podejmowane były szkolenia koordynatorów, narady, dystrybucja materiałów, konkurs plastyczny. Natomiast realizacja przebiegała za pomocą różnych form i metod takich jak pogadanki, prelekcje, konkursy, projekcje filmów, wycieczki, festiwale, przemarsze, spotkania z rodzicami oraz inne formy.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I – III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”

Program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I – III szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy, a także zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program w roku szkolnym 2016/17 realizowany był przez 24 placówki. Edukacją objęto 799 uczniów, natomiast z treściami programowymi zapoznano 523 rodziców.

W ramach kontynuacji programu sporządzano narady, instruktaże, prowadzono kolportaż materiałów edukacyjnych oraz zorganizowano konkurs plastyczny.

Zadania zostały przeprowadzone zgodnie z założonymi celami w oparciu o scenariusze zajęć zaproponowane w podręczniku dla koordynatora szkolnego.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i klas gimnazjalnych „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych i klas gimnazjalnych.

Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum. Poszerzenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, zwiększenie świadomości na temat zagrożeń płynących z czynnego i biernego palenia tytoniu, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich, kształtowanie postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, w tym unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia.

W roku szkolnym 2016/17 program realizowało 20 placówek (14 szkół podstawowych i 6 gimnazjów). Edukacją objęto 996 uczniów. W ramach spotkań z rodzicami zapoznano ogółem 536 rodziców.

Zajęcia przeprowadzono w oparciu o scenariusze zaproponowane w podręczniku dla koordynatora szkolnego.

Program edukacji antytytoniowej dla klas IV szkół podstawowych „Bieg po zdrowie”

Program skierowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych, do rodziców i opiekunów dzieci.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów.

W powiecie nizańskim roku szkolnym 2016/17 I edycję programu realizowało 4 szkoły podstawowe. Edukacją objęto 97 uczniów i 87 rodziców. W dniu 9.01.2017r. w siedzibie PSSE w Nisku odbyło się szkolenie dla koordynatorów szkolnych programu „Bieg po zdrowie”.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ” w ramach Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

W powiecie nizańskim realizowano IV edycję programu „*ARS, czyli jak dbać o miłość*” w ramach Projektu KIK/68 pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Celem programu jest ograniczenie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (np. alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy). Program adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych.

W roku szkolnym 2016/17 program realizowany był przez 5 szkół ponadgimnazjalnych i swoim zasięgiem objął 172 uczniów oraz 85 rodziców. W ramach narad i instruktaży przekazano cele, założenia programu oraz sposób realizacji programu. Przeprowadzono 1 szkolenie indywidualne dla nowych koordynatorów.

W ramach Projektu KIK/68 „**Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych**” podejmowane były działania kampanii pn. „*Melanż. Oczekiwania vs. Rzeczywistość*”: spotkania z młodzieżą, konkurs, spotkanie z kobietami w szkole rodzenia, badania ankietowe kobiet na oddziałach położniczych, dystrybucja materiałów oświatowych.

W dniu 22.02.2017r, w wyniku ogólnopolskiego badania ankietowego pn. „Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży” w SPZZOZ w Nisku na oddziale położniczym 5 kobiet objęto badaniem.

Dnia 31 marca 2017r. w Nizańskim Centrum Kultury „Sokół” odbyły się eliminacje Powiatowe VIII Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych pt. „Porozmawiajmy o uzależnieniach”.

Organizatorem konkursu była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku. Patronat nad konkursem sprawował Starosta Nizański, Burmistrz Gminy i Miasta Nisko, Burmistrz Gminy i Miasta Ulanów, Wójt Gminy Harasiuki, Wójt Gminy Jeżowe, Wójt Gminy Jarocin, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie Partnerem Przeglądu było Nizańskie Centrum Kultury „Sokół” w Nisku.

Do Przeglądu zostały zaproszone wszystkie szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne. Zakres tematyczny przeglądu obejmował profilaktykę uzależnień. Poprzez konkurs przekazywane były rzeczywiste informacje dotyczące uzależnienia od nikotyny, alkoholu, narkotyków, szkodliwość biernego i czynnego palenia papierosów, szkodliwość używania alkoholu i narkotyków oraz kształtowanie prawidłowych, zdrowych postaw i odpowiedzialności za zdrowie swoje i swoich bliskich.

W eliminacjach powiatowych udział wzięło 9 zespołów teatralnych z terenu powiatu nizańskiego. Pierwsze miejsce w konkursie zajęli **uczniowie Gimnazjum Nr 1 w Nisku**, a tym samym zostali zakwalifikowani do udziału w VIII Wojewódzkim Przeglądzie Małych Form Teatralnych, który odbył się 7 czerwca 2017r. w Młodzieżowym Domu Kultury w Rzeszowie zajmując również **pierwsze miejsce**.

W dniu 23.06.2017r. w Nizańskiej Szkole Rodzenia odbyło się spotkanie profilaktyczne z kobietami w ciąży nt. podejmowanych zachowań zdrowotnych kobiet w wieku prokreacyjnym. Tematyka spotkania dotyczyła skutków picia alkoholu w ciąży, palenia papierosów oraz zażywania substancji psychoaktywnych. W spotkaniu uczestniczyło 7 osób.

Ponadto w dniach 22.11.2017r. i 5.12.2017r. w Regionalnym Centrum Edukacji Zawodowej w Nisku w ramach Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” oraz projektu „Razem bezpieczniej na terenie powiatu niżańskiego” odbyły się dwa spotkania z młodzieżą.

Tematyka spotkań dotyczyła szkodliwości wpływu substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem nowych narkotyków „dopalaczy”.

Przeprowadzono warsztaty i zajęcia praktyczne z wykorzystaniem alkoholi i narkotyków ukazujących wpływ alkoholu i substancji psychoaktywnych na organizm człowieka.

W dniu 30.11.2017r. w sali gimnastycznej Liceum Ogólnokształcącego w Nisku obchodzony był Niżański Dzień Profilaktyki w ramach Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki pn. „Z nami bezpieczniej”.

W programie miały miejsca prezentacje etiud profilaktycznych przygotowanych przez Niżańską Grupę PaT, uczniów Gimnazjum nr 1 w Nisku oraz wystąpienia ekspertów z dziedziny profilaktyki uzależnień. W imprezie udział wzięło ok 200 osób (w tym młodzież gimnazjalna, ponadgimnazjalna, szkół podstawowych, dyrektorzy szkół, nauczyciele, zaproszeni goście).

PROGRAM EDUKACYJNY „MOJE DZIECKO IDZIE DO SZKOŁY”

Program skierowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat, które przygotowują się do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej i rodziców.

Celem programu jest ukształtowanie nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci oraz podniesienie poziomu wiedzy u rodziców i opiekunów na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia i uświadomienie im ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych.

W powiecie niżańskim program realizowało 7 placówek (6 szkół podstawowych i 1 przedszkole). Edukacją objęto 129 dzieci oraz 94 rodziców tych dzieci.

Program w szkołach realizowany był poprzez pogadanki prowadzone przez koordynatorów szkolnych, higienistki szkolne, pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego, dietetyka, przedstawiciela Komendy Policji, zajęcia praktyczne/instruktaże – przygotowywanie racjonalnego, zdrowego śniadania, zasady czystości przygotowywania posiłków, zasady mycia rąk, fluoryzacja, prace plastyczne, zawody sportowe (biegi, wyścigi, mecze piłki siatkowej, piłki nożnej), pomiary mebli szkolnych przeprowadzone przez konserwatora szkolnego.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA DZIECI KLAS I-III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH „ZAWSZE RAZEM” w ramach profilaktyki HIV/AIDS

Celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw i zachowań wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz podejmowanie zdrowych wyborów życiowych.

Realizacja programu w roku szkolnym 2016/17 przebiegała w 6 placówkach. Edukacją objęto 129 uczniów, 81 rodziców. Program był realizowany poprzez różnorodne formy: pogadanki, zajęcia plastyczne, prezentacje multimedialne, wykłady, burza mózgów, zajęcia praktyczne, ćwiczenia, plakaty, pokazy, wystawy.

PROGRAM EDUKACYJNY „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”.

Realizacja programu miała na celu zapoznanie młodzieży z problematyką HIV/AIDS, uświadomienie im jak łatwo można zarazić się wirusem HIV. Za sprawą materiałów edukacyjnych oraz zajęć wzrósł poziom wiedzy na temat HIV i AIDS wśród społeczności lokalnej, zmiana postaw i zachowań ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za zdrowie własne i najbliższych, rozpowszechnienie postaw tolerancji wobec osób zakażonych HIV.

W powiecie niżańskim program w roku szkolnym 2016/17 realizowało 8 szkół (3 technika, 2 licea ogólnokształcące i 3 gimnazja) i swym zasięgiem objął 613 uczniów, 153 rodziców. Program realizowano poprzez metody/formy realizacji:

- Pogadanki prowadzone przez koordynatorów, wychowawców klas, higienistki/pielęgniarki szkolne, nt. chorób przenoszonych drogą płciową, sposobów zapobiegania zakażeniu HIV,
- Wykłady głoszone przez nauczycieli nt, ryzyka zakażenia wirusem HIV oraz prelekcje prowadzone przez byłego narkomana na temat uzależnienia od narkotyków, wyznania i doświadczenia ze swojego życia mające kontakt z narkotykami,
- Projekcje filmu, tematyczne prezentacje multimedialne,
- Gazetki informacyjne dot. tematyki programu,
- Dystrybucję materiałów informacyjnych,
- Apele/akademie profilaktyczne,
- Udział w wojewódzkim konkursie plastycznym ogłoszonym w programie,
- Zajęcia warsztatowe nt. HIV/AIDS,
- Umieszczenie informacji na stronach internetowych szkół,
- Informacja przez szkolny radiowęzeł,
- Uczestnictwo w dyskusjach na temat HIV/AIDS i uzależnień,
- Udział w Powiatowym Przeglądzie Małych Form Teatralnych pt. „Porozmawiajmy o uzależnieniach”.

W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS i realizacji programu „**Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej**” w dniu 18.12.2017r. w auli Regionalnego Centrum Edukacji Zawodowej w Nisku zorganizowany został powiatowy konkurs wiedzy pn ”Co wiesz o HIV/AIDS?”. W konkursie

udział wzięło 24 uczniów z 4 szkół powiatu nizańskiego. Konkurs przebiegał w dwóch etapach: szkolnym i powiatowym i skierowany był do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej. Współorganizatorami i fundatorami nagród byli PPIS w Nisku, Starosta Nizański, Wójt Gminy Harasiuki i Burmistrz Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem.

Ponadto w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV w 2017 roku podejmowano działania informacyjno-edukacyjne w ramach kampanii/ akcji:

- **„Mój Walenty jest the best idzie ze mną zrobić test”**- akcja profilaktyczna skierowana do młodych, pełnoletnich osób, celem zachęcenia do wykonania testu w kierunku HIV, a tym samym promowanie zachowań prozdrowotnych wśród młodzieży oraz przyjmowania pozytywnej postawy wobec osób żyjących z wirusem,
- **Światowy Dzień AIDS**- obchodzony 1 grudnia każdego roku. Jest on okazją dla ludzi na całym świecie do zjednoczenia się w walce przeciwko HIV, okazania wsparcia dla ludzi żyjących z HIV oraz wspomnienia osób zmarłych na AIDS,
- **„Coś was łączy? zrób test na HIV”**- kampania informacyjna, która zachęca do poznania swojego statusu serologicznego, upowszechnia informacje nt. HIV/AIDS i sposobów zmniejszania ryzyka zakażenia,
- **„Mam czas rozmawiać”** – kampania promująca dialog międzypokoleniowy o zdrowiu, której celem jest przypomnienie, że problem HIV/AIDS może dotyczyć każdego-bez względu na wiek, status społeczny, miejsce zamieszkania, przekonania czy też płeć.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA UCZNIÓW KLAS I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH „WYBIERZ ŻYCIE-PIERWSZY KROK”

Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych – dziewcząt i chłopców z klas I, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej.

Celem głównym programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy i zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki.

W powiecie nizańskim program realizowany był przez 3 szkoły ponadgimnazjalne i 1 gimnazjum. Ogółem edukacją objęto 409 uczniów, 127 rodziców.

W dniu 18.10.2017r. w Areszcie Śledczym w Nisku odbyło się spotkanie profilaktyczne poświęcone tematyce chorób nowotworowych w tym profilaktyce raka szyjki macicy. W spotkaniu uczestniczyło 37 osób.

PROGRAM EDUKACYJNY Z ZAKRESU PROFILAKTYKI CZERNIAKA DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH „ZNAMIEŃ! ZNAM JE?”

Celem jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry, zachęcić do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem.

W roku szkolnym 2016/17 II edycję programu „Znamień! Znam je?” w powiecie niżańskim program realizowało 3 szkoły ponadgimnazjalne.

W programie udział wzięło 238 uczniów i 27 rodziców.

W ramach realizacji tematyki z zakresu profilaktyki czerniaka oraz akcji „Bezpieczne wakacje” w dniu 3.07.2017r. odbyło się spotkanie z uczestnikami

wypoczynku letniego nt. zasad profilaktyki czerniaka, narażenia na poparzenia słoneczne oraz samooceny skóry. Edukacją objęto 52 uczestników obozu sportowego.

PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ HBV I HCV „PODSTĘPNE WZW”

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi oraz kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

W roku szkolnym 2016/17 program realizowany był w dwóch szkołach ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto 142 uczniów.

W ramach prowadzonej działalności obchodzone **Światowy Dzień Zdrowia** przypadający każdego roku na dzień 7 kwietnia. W roku 2017 hasłem przewodnim ŚDZ była „Depresja”. Informacje zostały przekazane do lokalnych mediów.

Dodatkowo przy współpracy z pionem Higieny Dzieci i Młodzieży w trakcie trwania akcji letniej „**Bezpieczne wakacje**” i akcji zimowej „**Bezpieczne ferie**” organizowane były spotkania z uczestnikami form wypoczynku.

Celem akcji było zapewnienie uczestnikom bezpiecznego wypoczynku na terenie powiatu uwzględniając działania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki (w tym profilaktyki uzależnień z wykorzystaniem alkogoogli i narkoogogli).

Prowadzone były działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie profilaktyki grypy w tym promowanie szczepień ochronnych.

Popularyzowano zasady zdrowego stylu życia wśród społeczeństwa poprzez udostępnianie materiałów informacyjnych w placówkach leczniczych i w mediach lokalnych.

Przekazywane były do szkół dla młodzieży i rodziców materiały edukacyjne dotyczące środków zastępczych „Dopalaczy”.

PODSUMOWANIE

Działalność Pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia dotyczyła: kontynuacji i wdrażania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim, wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń i porad, udostępnianie materiałów, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w środkach masowego przekazu, koordynowania programów i przedsięwzięć oświatowo-zdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji.

Przy organizacji akcji i kampanii w analizowanym okresie współpracowano z WSSE w Rzeszowie, lokalnymi mediami, Starostwem Powiatowym, Urzędami Gmin, Urzędami Gmin i Miast, SPZZOZ w Nisku, Komendą Powiatową Policji w Nisku, Niżańskim Centrum Kultury „Sokół”, placówkami nauczania i wychowania, Poradnią Leczenia Uzależnień w Nisku, Aresztem Śledczym w Nisku, podmiotami leczniczymi, poradniami K, zakładami pracy, organizatorami wypoczynku letniego i zimowego.

W ramach monitorowania realizacji programów w placówkach oświatowych zaplanowano 83 wizytacje, z tego nie wykonano 3 wizytacji ze względu na zawieszenie przez szkoły realizacji programu w danym roku szkolnym. Łącznie w roku szkolnym 2016/17 wykonano 82 wizytacje (w tym 2 wizytacje nieplanowane).

SANITARNY NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

Na etapie projektowania i realizacji inwestycji Sanitarny Nadzór Zapobiegawczy w ramach ustawowego obowiązku prowadzi nadzór nad przestrzeganiem wymagań higienicznych i zdrowotnych .

W analizowanym okresie uzgodniono dokumentację dotyczącą:

- strategicznej oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- projektów budowlanych

oraz uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Opiniowanie dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W tej grupie uzgodniono 1 odstępstwo od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pn. „Nowosielec produkcyjno-usługowy” oraz 1 opinię z zakresu i stopnia szczególności Informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dot. projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Rudniku nad Sanem w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy i Miasta Rudnik nad Sanem .

Nie opiniowano projektów dokumentów z prognozą oddziaływania na środowisko .

Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy

Zaopiniowano pozytywnie 16 projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczących obszarów położonych w gminie Jarocin (w miejscowościach Jarocin, Szyperki, Domostawa, Majdan Golczański, Mostki) oraz 1 projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

Analizowane tereny w gminie Jarocin objęte projektami planów, przeznacza się głównie pod zabudowę: mieszkaniową jednorodzinną (wolnostojącą, bliźniaczą), zagrodową, przemysłową, usługową oraz dróg publicznych wewnętrznych i dojazdowych.

Natomiast projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem wprowadza wyłącznie zmiany w zakresie parametrów zabudowy, tj. pokrycia i kąta nachylenia połaci dachowej na terenach zabudowy produkcyjno-usługowej nieuciążliwej, obsługi komunikacji oraz usługi o charakterze handlowym i gastronomicznym, położonych w miejscowości Kopki. Celem przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest spełnienie potrzeb inwestycyjnych miejscowej ludności, w tym umożliwienie budowy nowych obiektów produkcyjnych na terenach posiadających uzbrojenie i spełniających warunki szybkiej realizacji zabudowy.

Zaproponowane zmiany opiniowanych projektów nie spowodują pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego oraz negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi.

Uzgodniono pozytywnie 1 projekt III zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków

Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Nisko. Zakres zmian studium obejmuje obszar położony w południowej części gminy Nisko w obrębie miejscowości Nowosielec o pow. ok. 58ha. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Nisko, ustalone w projekcie studium, obejmowały w szczególności:

- wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę usługową, produkcyjną oraz składów i magazynów,
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie,
- dopuszczenie przebudowy, budowy sieci infrastruktury technicznej w tym sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, deszczowej lub ogólnospławnej oraz prowadzenia ciągów komunikacyjnych – dróg publicznych wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnych i rowerowych.

W projekcie zmian studium zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Opiniowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Składane wnioski w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko analizowano pod kątem wpływu realizacji postanowień projektów dokumentów na stan środowiska, a tym samym na warunki zdrowotne życia ludzi.

W przypadku uznania, że planowane przedsięwzięcie będzie źródłem znaczących negatywnych oddziaływań zagrażających zdrowiu i życiu ludzi, orzekano o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w przeciwnych przypadkach akceptowano odstąpienie od przeprowadzenia tej oceny.

W odniesieniu do poprzedniego roku liczba tych opinii zmniejszyła się o 4. Wydano ogółem 30 opinii w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dotyczących przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w których nie stwierdzono potrzeby sporządzenia raportu.

Do nich należy zaliczyć między innymi przedsięwzięcia:

- rekultywacja kwatery nr 1 składowiska odpadów w Sigiełkach,
- rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Harasiukach,
- przebudowa koryta potoku Jaruga w msc. Glinianka gm. Ulanów,
- przebudowa gazociągu na odcinku 190m Jarosław-Rozwadów w miejscowości Rudnik,

- wytwarzanie materiałów do rekultywacji niwelacji terenów, na terenie nieruchomości w msc. Sigiełki,
- wykonanie zastępczych otworów studziennych na ujęciu wody podziemnej wodociągu komunalnego w Rudniku n/Sanem,
- rozbudowa stoku narciarskiego w Krzeszowie,
- zmiana sposobu użytkowania budynku gospodarczego na warsztaty browarnicze w msc. Jata gm. Jeżowe,
- montaż instalacji do powlekania wyrobów metalowych farbami z zastosowaniem rozpuszczalników organicznych w Rudniku n/Sanem ,
- kształtowanie przekroju poprzecznego i podłużnego cieków Jeżówka i Rudnia.

W tej grupie znalazły się również przedsięwzięcia dotyczące:

- przebudowy dróg publicznych gminnych i powiatowych: w miejscowości Glinianka, Bystre, na odcinkach Bojanów- Jeżowe-Kopki, Łazów- Groble-Jarocin, ulicy Sopockiej w Nisku,
- budowy odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Jeżowe w msc : Krzywdy, Zaborzyny,
- budowa odcinka sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Zarzeczcu przy ul. Krzeszowskiej oraz przysiółku Szoje.

Opiniowanie projektów budowlanych

Uzgodniono ogółem 6 projektów budowlanych pod nazwami:

- Przebudowa budynku użyteczności publicznej na gabinety lekarskie w Jeżowie,
- Gabinety stomatologiczne „DENTANIS”, w Nisku przy ul. Podoficerskiej 4 /28,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej z przyłączami oraz przepompowni ścieków z instalacją elektryczną w miejscowości Kępa Rudnia, Bieliniac gm. Ulanów,
- Budowa odcinka sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na działkach w Nisku przy ul Kościuszki,
- Sieć kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków oraz przyłączami do budynków w miejscowości Łazów, gm. Krzeszów,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej magistralnej wraz z przyłączami do budynków w miejscowości Bystre.

Wydano 3 opinie z zastrzeżeniem dot. trzech projektów budowy kanalizacji sanitarnej .

Zastrzeżenie dotyczyło braku zaprojektowania rur ochronnych na sieci kanalizacji sanitarnej w przypadkach niezachowania odpowiednich odległości pomiędzy przewodami wodociągowymi, studniami przeznaczonymi do czerpania wody pitnej a przewodami kanalizacyjnymi.

W odniesieniu do roku 2016 zaopiniowano o 4 projekty więcej. Projektów z nowatorskimi technologiami nie opiniowano.

Odbiory

Uczestnicząc w dopuszczeniu do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych dokonywano oceny stanu sanitarnego tych obiektów. Liczba oględzin dotyczących oceny stanu sanitarnego obiektów w stosunku do 2016 roku pozostała taka sama.

W związku z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania w trybie art.56 ustawy Prawo budowlane wydano 17 opinii wyrażających stanowisko o braku sprzeciwu co do przystąpienia do użytkowania zgłoszonych obiektów. W tym wydano 2 opinie wyrażające stanowisko o braku sprzeciwu przystąpienia do użytkowania pod warunkiem spełnienia określonych w nich wymagań.

Opinie z zastrzeżeniami wydano dla budynku handlowo – usługowego (galeria handlowa) w Nisku przy ul. Podoficerskiej oraz budynku Zespołu Szkół w Jacie.

W związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów bez obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie wydano 2 opinie.

budynki kultury, nauki, oświaty

stanowiły grupę, do której zaliczono 6 obiektów dopuszczonych do użytkowania dot.:

- przebudowy części budynku Szkoły Podstawowej z przeznaczeniem na przedszkole w Nisku przy ul. Dąbrowskiego 8, osiedle Podwolina,
- przebudowy budynku przedszkola w Nisku przy ul. Chopina,
- przebudowy części budynku mieszkalnego wielorodzinnego z przeznaczeniem na potrzeby opieki socjalnej i przedszkole w Nisku przy ul. Sandomierskiej 20Aa,
- rozbudowy Szkoły Podstawowej w Wólce Tanewskiej o salę sportową z łącznikiem wraz z przebudową obiektu szkoły j.w.,
- przebudowy i remontu budynku Zespołu Szkół w Jacie,
- budowy sali gimnastycznej z łącznikiem przy Zespole Szkół w Zarzeczcu.

budynki kultu religijnego w tej kategorii dopuszczono do użytkowania 2 obiekty, tj.:

- budynek kultu religijnego Zboru Świadków Jehowy w Harasiukach,
- budynek kaplicy cmentarnej w Raławicach przy ul. Rudnickiej.

budynki handlu, gastronomii i usług w tej grupie znalazło się 6 obiektów, w tym:

- budynek handlowo – magazynowy (apteka) z zapleczem socjalno-usługowym w Jeżowem,
- 2 budynki handlowe branży budowlanej i przemysłowej w Hucie Krzeszowskiej przy ul. Długiej i w Katach,
- budynek handlowy branży spożywczo-przemysłowej w Nowym Narcie,
- rozbudowany budynek usługowy (z przeznaczeniem na sprzedaż części do ciągników i maszyn rolniczych) w Nisku przy ul. Dębinki,
- budynek handlowo – usługowy (galeria handlowa) w Nisku przy ul. Podoficerskiej,

budynki przemysłowe do tej grupy zakwalifikowano 2 inwestycje pod nazwami:

- rozbudowa budynku magazynowo - produkcyjnego z częścią socjalną (produkcja listew ozdobnych do oprawy obrazów) w Ulanowie przy ul. Cmentarnej 3,
- rozbudowa zakładu produkcji wyrobów drewnianych m.in. o budynek hali produkcyjno-magazynowej z zapleczem socjalno - biurowym w Wólce Tanewskiej przy ul. Wołoszyny 21C.

Obiekt pn. rozbudowa zakładu produkcji wyrobów drewnianych m.in. o budynek hali produkcyjno-magazynowej z zapleczem socjalno - biurowym w Wólce Tanewskiej, który wyróżnia się ze względu na wysoki standard wykończenia i wyposażenia wewnątrz, w tym zaplecza higieniczno-sanitarnego dla pracowników.

obiekty służące do korzystania z zasobów wodnych w tej kategorii obiektów dopuszczono do użytkowania 1 obiekt dot. rozbudowy i przebudowy oczyszczalni ścieków w Jarocinie.

Tylko projekt rozbudowy i przebudowy oczyszczalni ścieków w Jarocinie był opiniowany pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przez PPIS w Nisku, pozostałe projekty opiniowali rzeczoznawcy.

Budynki, które zostały odebrane spełniły wymogi w zakresie higieniczno-sanitarnym obowiązującego prawa. Wysokie standardy wykończenia wewnątrz pomieszczeń oraz ich wyposażenia stwierdzono w przeważającej większości.

Oceniając analizowany okres należy stwierdzić, że:

- opiniowane przedsięwzięcia w zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, między innymi takie jak: elektrownia fotowoltaiczna, stok narciarski, studnie głębinowe, oczyszczalnia ścieków oraz odcinki sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej,

są przykładem na to, że w naszym powiecie będą powstawać, rozbudowywać się, modernizować inwestycje służące lokalnej społeczności,

- zrealizowane w 2017 roku inwestycje celu publicznego zapewnią mieszkańcom powiatu nizańskiego bezpieczne i higieniczne z nich korzystanie, ze względu na posiadające w przeważającej większości wysokie standardy wykończenia i wyposażenia wnętrz pomieszczeń a także odpowiednie zaplecza socjalne i sanitarne,
- w odniesieniu do roku 2016 pracownicy inspekcji sanitarnej dokonali taką samą ilość odbiorów w roku 2017, a w odniesieniu do poprzednich lat ilość odbiorów znacznie zmalała,
- z oddanych do użytkowania 17 inwestycji, 6 należy do sektora publicznego, 10 inwestycji zrealizowano w sektorze prywatnym.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Nisku
lek. med. Maria Budkowska